

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ความตระหนัก และการปฏิบัติตามกฎจราจรของผู้ขับขี่รถยนต์ส่วนบุคคลในกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ

1. เพื่อศึกษาการรับข่าวสารเกี่ยวกับการจราจรของผู้ขับขี่รถยนต์ส่วนบุคคลในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาความรู้ ความตระหนัก และการปฏิบัติตามกฎจราจรของผู้ขับขี่รถยนต์ส่วนบุคคลในกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจราจร กับความรู้ ความตระหนัก และการปฏิบัติตามกฎจราจรของผู้ขับขี่รถยนต์ส่วนบุคคลในกรุงเทพมหานคร
4. เพื่อหาปัจจัยที่อธิบายการปฏิบัติตามกฎจราจรได้มากที่สุด

ลักษณะของการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือผู้ขับขี่รถยนต์ส่วนบุคคล ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ และค่าเฉลี่ยเพื่อใช้อธิบายข้อมูลส่วนตัว วัดค่าความรู้ ความตระหนัก การปฏิบัติตามกฎจราจร และการเปิดรับข่าวสารของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนการทดสอบสมมติฐานนั้น ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณในการวิเคราะห์

สรุปผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป
 - 1.1 ลักษณะทางประชากร กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้ชายมีอายุระหว่าง 21-30 ปี ยังเป็นโสด มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีทำงานบริษัทเอกชน และมีรายได้ระหว่าง 10,001-17,000 บาท ค่อเดือนจำนวนปีที่ขับรถอยู่ระหว่าง 1-10 ปี เคยเกิดอุบัติเหตุจากรถยนต์ตั้งแต่ 1-5 ครั้ง

โดยเป็นผู้กระทำให้เกิดอุบัติเหตุเอง ตั้งแต่ 1-5 ครั้ง และถูกทำให้เกิดอุบัติเหตุตั้งแต่ 1-5 ครั้ง เช่น เดียวกัน

1.2 การเปิดรับข่าวสาร กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารในระดับต่ำมาก ทั้ง จากสื่อมวลชน และสื่อบุคคล

ในประเภทของสื่อมวลชน นั้นพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับการจรรยาบรรณวิทยุมากที่สุด รองลงมาเป็นโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์และนิตยสารตามลำดับ

ส่วนสื่อบุคคลนั้นพบว่า กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสาร จากเพื่อนร่วมงาน หรือ เพื่อนร่วมสถาบันการศึกษามากที่สุด รองลงมาเป็นสมาชิกในครอบครัว เพื่อนบ้าน และเจ้าหน้าที่ ทางราชการ ตามลำดับ

ซึ่งโดยรวมทุกสื่อแยกตามประเภทแล้ว กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสารจาก วิทยุสูงสุด

1.3 ความรู้เกี่ยวกับการจรรยาบรรณ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้อยู่ในระดับปาน กลาง รองลงมาได้แก่ระดับสูง และต่ำตามลำดับ

1.4 ความตระหนักในการปฏิบัติตามกฎจรรยาบรรณ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความ ตระหนักในระดับปานกลาง รองลงมาได้แก่ระดับสูง และต่ำตามลำดับ

1.5 การปฏิบัติตามกฎจรรยาบรรณ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการปฏิบัติตามกฎจรรยาบรรณ ในระดับสูง รองลงมาได้แก่ ระดับปานกลาง สูงมากและต่ำตามลำดับ

2. การวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1: การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจรรยาบรรณมีความสัมพันธ์กับ ความรู้เกี่ยวกับการจรรยาบรรณ

ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1: ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน โดยการเปิดรับข่าวสารจาก สื่อมวลชนและสื่อบุคคลโดยรวมไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้

เมื่อพิจารณาต่อแต่ละประเภท: การเปิดรับข่าวสารจากวิทยุ มีความสัมพันธ์เชิง บวกกับความรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ค่าสหสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำมาก รวมทั้ง การเปิดรับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ราชการมีความสัมพันธ์กับความรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เป็นความสัมพันธ์เชิงลบ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 1

ส่วนการเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร สมาชิกในครอบครัว เพื่อนร่วมงานหรือเพื่อนร่วมสถาบันการศึกษา และเพื่อนบ้าน ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ ซึ่ง ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 2: การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจรรยาบรรณมีความสัมพันธ์กับความตระหนักในการปฏิบัติตามกฎจรรยาบรรณ

ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2: เป็นไปตามสมมติฐานเพียงบางส่วน โดยการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคลโดยรวมมีความสัมพันธ์กับความตระหนัก

เมื่อพิจารณาแต่ละประเภท: การเปิดรับข่าวสารจากวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เพื่อนร่วมงาน/ร่วมสถาบันการศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความตระหนักอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2

ส่วนการเปิดรับข่าวสารจากนิตยสาร สมาชิกในครอบครัว เพื่อนบ้าน และเจ้าหน้าที่ราชการ ไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2

สมมติฐานข้อที่ 3: การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจรรยาบรรณมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามกฎจรรยาบรรณ

ทดสอบสมมติฐานที่ 3: เป็นไปตามสมมติฐานเพียงบางส่วน โดยการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนโดยรวมมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามกฎจรรยาบรรณ แต่การเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคลโดยรวมไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามกฎจรรยาบรรณ

เมื่อพิจารณาแต่ละประเภท: การเปิดรับข่าวสารจากโทรทัศน์และเพื่อนร่วมงาน/ร่วมสถาบันการศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติตามกฎจรรยาบรรณอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ 3

ส่วนการเปิดรับข่าวสารจากวิทยุ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ สมาชิกในครอบครัว เพื่อนบ้าน และเจ้าหน้าที่ราชการ ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามกฎจรรยาบรรณ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 4: ความรู้เกี่ยวกับการจรรยาบรรณมีความสัมพันธ์กับความตระหนักในการปฏิบัติตามกฎจรรยาบรรณ

ทดสอบสมมติฐานที่ 4: เป็นไปตามสมมติฐาน

ความรู้เกี่ยวกับการจรรยาบรรณ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความตระหนักในการปฏิบัติตามกฎจรรยาบรรณอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ 4

สมมติฐานข้อที่ 5: ความรู้เกี่ยวกับการจรรยาบรรณมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามกฎ
จรรยา

ทดสอบสมมติฐานที่ 5: ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
ความรู้เกี่ยวกับการจรรยาบรรณ ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามกฎจรรยาบรรณซึ่งไม่
เป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 6: ความตระหนักในการปฏิบัติตามกฎจรรยาบรรณมีความสัมพันธ์กับ
การปฏิบัติตามกฎจรรยา

ทดสอบสมมติฐานที่ 6: เป็นไปตามสมมติฐาน
ความตระหนักในการปฏิบัติตามกฎจรรยาบรรณ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติ
ตามกฎจรรยาบรรณอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 7: การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจรรยาบรรณมีประสิทธิภาพในการ
อธิบายการปฏิบัติตามกฎจรรยาบรรณ ได้มากที่สุด

ทดสอบสมมติฐานที่ 7: ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
พบว่า ความตระหนักในการปฏิบัติตามกฎจรรยาบรรณ มีประสิทธิภาพในการอธิบาย
การปฏิบัติตามกฎจรรยาบรรณ ได้มากที่สุด ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 7

อภิปรายผล

สมมติฐานข้อที่ 1 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจรรยาบรรณมีความสัมพันธ์กับ
ความรู้เกี่ยวกับการจรรยา

จากผลของการวิจัยพบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจรรยาบรรณ ไม่มีความสัมพันธ์กับ
ความรู้เกี่ยวกับการจรรยาบรรณ แต่เมื่อพิจารณาถึงสื่อแต่ละประเภทแล้ว พบว่า

1.1 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจรรยาบรรณจากสื่อมวลชนประเภทวิทยุจะมีความ
สัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการจรรยา

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจรรยาบรรณจากวิทยุ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความรู้
เกี่ยวกับการจรรยาบรรณอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ถ้ามีการเปิดรับข่าวสารมากจะมี
ความรู้มาก แต่ถ้าเปิดรับข่าวสารน้อยก็จะมีรู้น้อยทั้งนี้เนื่องจากวิทยุเป็นสื่อมวลชนที่สามารถ

เข้าถึง ผู้ฟังได้ทุกกลุ่ม และเนื้อหาที่เสนอผ่านวิทยุจะมีความสด ใหม่ รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์นอก จากนี้ยังสามารถส่งไปยังกลุ่มผู้รับจำนวนมากในเวลาเดียวกัน โดยผู้รับสารสามารถฟังวิทยุในขณะที่ ปฏิบัติงานอื่นได้ จึงเป็นสื่อที่เหมาะสมกับผู้ขับขีรถยนต์ในการรับฟังนอกจากจะฟังที่บ้าน สถานที่ ทำงานแล้ว ยังสามารถฟังขณะขับรถยนต์ได้ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้ที่พบว่าผู้ขับขีรถยนต์ เปิดรับข่าวสารจรรยาจจากวิทยุมากที่สุด (จากตารางที่ 15) และ วิชัย ไวหารดี (2534) ที่ศึกษา พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองในระหว่างหาเสียงเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือก ตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อ.เมือง จ.ยโสธร พ.ศ.2530 พบว่า ประชาชนรับข่าวสารทางการเมืองผ่านวิทยุมากกว่าสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ เพราะสื่อวิทยุเป็นสื่อที่ประชาชนมีไว้เป็นเจ้าของ และมีความถี่ในการเปิดรับมากกว่าสื่ออื่น ทั้งนี้เพราะมีปัจจัยราคา ความสะดวกในการใช้และการ เปิดรับ

นอกจากนั้น ราชการวิทยุยังมีระยะเวลาในการออกอากาศตั้งแต่ 6.00 - 24.00 น. ทำให้ผู้ขับขีรถยนต์มีโอกาสในการรับฟังสูง

สอดคล้องกับ วรพล ทรมิกบุตร (2538) ที่พบว่าในการรับฟังวิทยุกระจายเสียง นั้น คนกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มักจะรับฟังตั้งแต่เช้านี้ต่อเนื่องไปจนเข้าสู่ฟังส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่น และคนหนุ่มสาว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้ที่พบว่า ผู้ขับขีรถยนต์ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21-30 ปี

คนึงนิจ แสงอึ้ง (2540) ได้ศึกษา พฤติกรรมการรับฟังวิทยุในรถยนต์และพฤติกรรมการ ไปห้างสรรพสินค้าของถูกค้าห้างสรรพสินค้าในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ถูกค้าห้างสรรพ สินค้ารับฟังวิทยุขณะอยู่ในรถยนต์ในช่วงเวลาเช้า และเย็นสูงสุด คือร้อยละ 47.8 และ 43.8 ตาม ลำดับ โดยในช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงชั่วโมงเร่งด่วนของการจราจร (คณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ, 2535) ซึ่งผู้ขับขีรถยนต์ส่วนใหญ่ใช้เวลาอยู่ในรถจึงสามารถเปิดรับ ข่าวสารเกี่ยวกับการจราจรซึ่งในปัจจุบันมีหลายรายการ เช่น จส.100 ร่วมด้วยช่วยกัน สวท.91 TRAFFIC NEWS เส้นทางนี้มีค่าตอบ ฯลฯ โดยที่ผู้ฟังสามารถมีส่วนร่วมได้โดยการโทรศัพท์เข้าไป รายงาน สอบถาม แสดงความคิดเห็น ให้ข้อมูลจราจร แนะนำเส้นทาง ร้องเรียน แจ้งสภาพการจราจร หรืออุบัติเหตุต่าง ๆ ได้ อันเป็นการสื่อสารแบบ 2 ทาง ซึ่งทำให้ผู้ขับขีรถยนต์เกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจราจรได้เป็นอย่างดี จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศ ชาย (จากตารางที่ 5) มีอาชีพทำงาน (จากตารางที่ 6) ประสพการศึกษาปริญญาตรี (จากตารางที่ 8)

มีรายได้ค่อนข้างมาก (จากตารางที่ 10) และอาชีพมั่นคง (จากตารางที่ 9) ขับรถยนต์ส่วนบุคคล และรับฟังข่าวสารจากวิทยุมากที่สุด (จากตารางที่ 11)

สอดคล้องกับ สุกาวรรณ จรุงเมธา (2538) ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ประชาชนสนใจรับฟังรายการข่าววิทยุในลักษณะสนทนาข่าว ศึกษาเฉพาะกรณี: รายการวิทยุเนชั่นนิวส์ทอล์ค พบว่า ผู้ฟังส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุอยู่วัยทำงาน มีระดับการศึกษาสูง มีรายได้ค่อนข้างมาก และมีอาชีพเป็นหลักแหล่งมั่นคง มีรถยนต์ส่วนบุคคลเป็นพาหนะ และรับฟังรายการเนชั่นนิวส์ทอล์คขณะขับรถไปทำงานและกลับบ้าน ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ที่มีความสนใจในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมและบ้านเมือง จะฟังรายการเนชั่นนิวส์ทอล์คมาเป็นระยะเวลาช้านานและรับฟังเป็นประจำด้วยความตั้งใจ เพื่อเสริมสร้างความรู้ และทำให้เป็นคนทำสมารถพูดคุยสนทนากับผู้อื่น กลุ่มตัวอย่างจะรับฟังรายการเนชั่นนิวส์ทอล์คมาเป็นระยะเวลาช้านาน และรับฟังเป็นประจำด้วยความตั้งใจ เพื่อเสริมสร้าง ความรู้ เช่น ข่าวสารบ้านเมืองดังนั้นผู้ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงจำเป็นต้องสร้างสรรคฺ์รายการของตนเองให้เป็นที่สนใจเพื่อให้ติดตามรายการอย่างต่อเนื่อง โดยทำรายการที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ฟังมากที่สุด ในขณะที่เดียวกันมีการพัฒนารูปแบบรายการ และเนื้อหาสาระในลักษณะเจาะกลุ่มเป้าหมายชัดเจน เพื่อให้สอดคล้องกับรสนิยม วิถีชีวิต หรือความต้องการของผู้ฟัง

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีของแคทซ์ และลาซาร์เฟลด์ (Katz and Lazarsfeld, 1955: 27) ที่ว่าสื่อมวลชนจะมีความสำคัญในขั้นของการให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง

โจเซฟ ที แคลปเปอร์ (Joseph T. Klapper, 1960) กล่าวว่า สื่อมวลชนน่าจะมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ทางการเมืองในแง่ของการให้ความรู้ทางการเมือง

ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว ได้สรุปผลไว้ในรายงานการวิจัย เรื่องข่าวสารการเมืองของคนไทยว่า ความสนใจในข่าวสารการเมืองซึ่งแสดงออกโดยความถี่ในการติดตามข่าวสารการเมืองจากสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ข่าวสารทางการเมือง

สุกิกา นัคราภิรักษ์ (2535) เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร กับความรู้เรื่องกามีมูลค่าเพิ่มของผู้มีหน้าที่เสียกามีมูลค่าเพิ่มในกรุงเทพมหานคร พบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับกามีมูลค่าเพิ่มจากวิทยุมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความรู้ เรื่องกามีมูลค่าเพิ่ม

วิลาสินี วงศ์ประเสริฐ (2529) ศึกษาเรื่องการยอมรับการใช้หมวกนิรภัยของผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ในกรุงเทพมหานคร พบว่า การรับข่าวสารเกี่ยวกับประโยชน์ของหมวกนิรภัยมีความสัมพันธ์กับการยอมรับการใช้หมวกนิรภัย

ปกิจ พรหมมาชน (2531) ได้ศึกษาความรู้และการปฏิบัติคนในการป้องกันอุบัติเหตุจากการจราจรของผู้ขับขี่รถยนต์ส่วนบุคคลในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ขับขี่รถยนต์ส่วนบุคคลที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป ประกอบอาชีพรับราชการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจกลุ่มที่มีปริญญาตรีและสูงกว่าเป็นเพศชาย ขับรถยนต์มาแล้วมากกว่า 10 ปี เป็นกลุ่มที่มีความรู้ในการป้องกันอุบัติเหตุจากการจราจรได้ถูกต้องมากที่สุด โดยปัจจัยดังกล่าวมีผลต่อความรู้ในการป้องกันอุบัติเหตุจากการจราจรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .0001

สุนิตา หักคร้เพียงจันทร์ (2531) เรื่องการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารความรู้ ความเข้าใจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่าปริมาณการเปิดรับข่าวสารประเภทเกร็ดความรู้และสารคดีมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรู้ ความเข้าใจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ศุการักษ์ อุดระภูต (2536) เรื่องพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความรู้ ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมในการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ พบว่าการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่จากวิทยุมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความรู้เกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

ต้องฤดี ปุณณกันต์ (2534) เรื่องการเปิดรับการสื่อสารจากสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับความรู้ของประชาชน ซึ่งหนึ่งในสื่อมวลชนที่ทำการศึกษาครั้งนี้คือวิทยุ

มุกิตา ดิราพร (2531) ศึกษาประสิทธิผลการเผยแพร่ความรู้เรื่องความปลอดภัยจราจรแก่เด็กนักเรียนชั้นประถมในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า เด็กนักเรียนที่เข้ารับการอบรมเรื่องความปลอดภัยจราจร มีความรู้เพิ่มขึ้น

อุทัยวรรณ โกศลวัฒน์ (2539) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาน้ำในโครงการบำบัดน้ำเสียของผู้บริหารธุรกิจและเจ้าของสถานประกอบการ พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากวิทยุมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความรู้เรื่องปัญหาน้ำเสีย ในโครงการบำบัดน้ำเสีย

จริญา เจริญสุขใส (2539) ได้ศึกษาเรื่องการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองวัฒนธรรมทางการเมืองกับการไปใช้สิทธิออกเสียงของเยาวชนในกรุงเทพมหานคร ปี 2538 พบว่า

การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากวิทยุกระจายเสียง มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง

ซึ่งแสดงว่าการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจรรยาจจากวิทยุมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความรู้เกี่ยวกับการจรรยาจ

1.2 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจรรยาจจากโทรทัศน์ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการจรรยาจ

ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานสามารถอธิบายได้ว่า ผู้ขับขี่ยรถยนต์เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจรรยาจจากโทรทัศน์อยู่ในระดับต่ำ (จากตารางที่ 15) สืบเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันเป็นสังคมของการแข่งขันและรีบเร่ง รวมทั้งปัญหาด่าง ๆ ที่พบในแต่ละวัน เช่น ปัญหาเรื่องปากท้อง, ปัญหาสิ่งแวดล้อม ฯลฯ ทำให้ผู้ขับขี่ยรถยนต์มีความเครียดสูง การผ่อนคลายความเครียดทางหนึ่งคือการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์เพื่อความบันเทิงมากกว่าเพื่อความรู้ จากผลการวิจัยของไทลิน ศศิชนากรแก้ว (2537) เรื่องการเปิดรับข่าวสารสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ ความรู้ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า มีการเปิดรับชมรายการบันเทิง ละคร ภาพยนตร์ เป็นอันดับสูงสุด คือร้อยละ 84.0 มากกว่าที่จะสนใจชมรายการที่มีเนื้อหาสาระอย่างเช่น รายการความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

แคลปเปอร์ (Klapper, 1960) กล่าวถึงในทฤษฎีเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร คือ กระบวนการในการเลือกรับข่าวสาร (Selective Process) ว่าบุคคลจะเลือกเปิดรับสื่อ และข่าวสารจากแหล่งต่างๆ ตามความสนใจและความต้องการนำมาใช้เพื่อสนองความต้องการของคน (Selective Exposure)

โสภทิพย์ จารุภูมิ (2535) ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจที่ได้รับจากละครโทรทัศน์ในกลุ่มผู้หญิง พบว่า มีความตั้งใจมากที่จะดูโทรทัศน์ ความพึงพอใจที่ได้รับจากละครโทรทัศน์ คือ ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และหลีกเลี่ยงจากความเครียดในชีวิตประจำวัน

เสรี วงศ์มณฑา (2531) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและพฤติกรรมต่อความรุนแรงของเยาวชนกับพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ พบว่ารายการโทรทัศน์ที่เยาวชนไทย นิยมชื่นชอบมากที่สุด คือรายการละคร หรือภาพยนตร์ไทยและจีน

จอห์น โรบินสันและมาร์ค เลวี (John p. Robinson and Mark R. Levy, 1986) ที่พบว่า โทรทัศน์อาจเป็นปฏิปักษ์ต่อความสำเร็จในการเรียนรู้เรื่องข่าวสาร การชมโทรทัศน์เป็นเวลานานจะทำให้ได้รับประโยชน์จากข่าวได้น้อยกว่าความรู้ที่ได้จากความบันเทิง

สาเหตุอีกประการหนึ่งที่ทำให้การเปิดรับข่าวสารจากโทรทัศน์ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ก็เนื่องจาก โทรทัศน์ยังนำเสนอรายการที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการจราจรไม่มากพอโดยจะเสนอรายการประเภทบันเทิงเป็นส่วนใหญ่ แม้ว่าข่าวการจราจรจะแทรกอยู่ในรายการข่าวประจำวันบ้าง แต่สถานีโทรทัศน์ส่วนใหญ่ก็จะให้ความสำคัญกับข่าวอื่น ๆ มากกว่าข่าวเกี่ยวกับการจราจร ซึ่งอรนุช เกศจรธาร์ภย์ (2529) ได้ทำการวิจัยเรื่องโทรทัศน์: วิชัคคเลือกและการจัดลำดับความสำคัญของข่าวของสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร พบว่า การกำหนดควาระประเด็นสำคัญของข่าวประเภทที่ 5 คือข่าวทั่วไป ซึ่งเป็นข่าวเกี่ยวกับอุบัติเหตุ อุบัติภัย อาชญากรรม ข่าวสังคม และอื่น ๆ สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 5 และช่อง 9 อสมท. ให้เวลากับข่าวประเภทรุ่นนี้มากที่สุด ดังนั้นเนื่องจากมีเวลาในการนำเสนอข่าวจำกัดจึงไม่สามารถให้รายละเอียดในแง่ความรู้ได้ ส่วนวิไล ฉัตรกุล ณ อรุณยา (2534) ศึกษาเรื่องหนังสือพิมพ์ไทยกับหน้าที่ในการกำหนดควาระข่าวสาร พบว่า ข่าวประเภทรื่องเรียน ร้องทุกข์ซึ่งมีชื่อเรียกต่างกันไป เท่าที่สังเกตมีเพียง 2 ช่อง เท่านั้น คือ ช่อง 3 และ ช่อง 7 มีชื่อเรียกว่า “ข่าวพัฒนา” ช่อง 3 มีชื่อเรียกว่า “ชุมชนอกมท” โดยที่เนื้อข่าวเป็นการแจ้งให้ทราบ มิได้ให้รายละเอียดในแง่ของความรู้ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยต่าง ๆ ดังนี้

ศวารีย์ วงศ์วัฒนา (2535) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสารกับความรู้ ความตระหนักและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ของชุมชนชาวแพ จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ปริมาณการเปิดรับสารจากโทรทัศน์ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ปราโมช รัฐวินิจ (2525) ศึกษาบทบาทของข่าวโทรทัศน์กับการกำหนดควาระให้กับประชาชน: ศึกษาเฉพาะกรณีข่าวสารการสร้างงานในชนบท ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (2525-2529) พบว่า โทรทัศน์ได้ทำหน้าที่เผยแพร่ข่าวสารในลักษณะของการให้สถานภาพแก่บุคคล มากกว่าการทำหน้าที่หลัก คือการให้ข่าวสารให้ความรู้แก่ประชาชน ข่าวสารต่าง ๆ ที่เผยแพร่ทางโทรทัศน์จะเป็นข่าวเกี่ยวกับตัวบุคคลเป็นส่วนใหญ่ การเสนอข่าวสารเกี่ยวกับหัวข้อหรือปัญหาต่าง ๆ เพื่อการรับรู้หรือเพื่อความเข้าใจของประชาชนในประเด็นดังกล่าวมีน้อยมาก

ทีระนันท์ นุระะโสภณ (2538) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสาร ความรู้ ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมในการใช้ผลิตภัณฑ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ที่พบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการใช้ผลิตภัณฑ์เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จากโทรทัศน์ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการใช้ผลิตภัณฑ์เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชน

อภิศรา อิศรศักดิ์ ณ อรุษา (2531) ศึกษาการสำรวจความรู้ ทัศนคติ พฤติกรรมของประชาชนที่มีต่อการใช้สื่อทางโทรทัศน์ของคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ (กปอ.) เพื่อรณรงค์ลดอุบัติเหตุ บนท้องถนนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การเปิดรับข่าวสารทางโทรทัศน์ของ กปอ. ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบจราจร

1.3 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจราจรจากหนังสือพิมพ์ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการจราจร

ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์อยู่ในระดับต่ำ (จากตารางที่ 15) รวมทั้งหนังสือพิมพ์เสนอข่าวสารเกี่ยวกับการจราจรเป็นปริมาณเนื้อที่และความถี่น้อยเมื่อเทียบกับข่าวสารประเภทอื่น ๆ ซึ่งวิไล ฉัตรกุล ณ อรุษา (2534) ได้ศึกษาเรื่อง หนังสือพิมพ์ที่ทยอกกับหน้าที่ในการกำหนดควาระข่าวสาร พบว่าหนังสือพิมพ์ “ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน ตชามรัฐ” ต่างก็มีการนำเสนอปัญหาการจราจรในแง่ของเนื้อหาในเชิงปริมาณวัดตามเนื้อที่ของการนำเสนอเป็นตารางนิ้วมีอัตราค่าสุดคือร้อยละ 0.67 และนำเสนอในแง่ของความถี่น้อยที่สุดคือ จำนวน 42 ชิ้นในรอบ 3 เดือน ดังนั้นเนื่องจากมีเนื้อหาในการนำเสนอข่าวจำกัดจึงไม่สามารถให้รายละเอียดในแง่ของความรู้ได้

นอกจากนี้หนังสือพิมพ์ยังเป็นสื่อมวลชนประเภทหนึ่งที่ ชั่วรวบรวมข่าว และเหตุการณ์ต่าง ๆ มาเสนอแก่ประชาชน โดยจะเสนอข่าวสารรายงานและ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเปิดเผยมากกว่าสื่อมวลชนอื่น อย่างไรก็ตาม ในเรื่องของการจราจรหนังสือพิมพ์อาจเสนอแง่ความคิดเห็นมากกว่าแง่ของความรู้ ลักษณะของของข่าวสาร จึงเต็มไปด้วย “ความเห็น” “ทัศนะ” เสียส่วนมาก ดังเช่น คอถัมน์ต่าง ๆ เช่น นานาทัศนะจราจร สับหลักผ่าทางคัน ฯลฯ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชลี จารุสมบัติ (2526) เรื่อง บทบาทหนังสือพิมพ์ที่มีต่อการพัฒนาแนวความคิดใหม่ ศึกษาเฉพาะกรณีการทำให้การทำแท้งทำถูกต้องตามกฎหมายพบว่า หนังสือพิมพ์จะเสนอเนื้อหาในด้านของการชักจูง (Persuasion) หรือเป็นการออกความเห็นมากกว่า การเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับตัวบทกฎหมาย หรือความรู้เกี่ยวกับกฎหมายฉบับเก่าและฉบับใหม่ บุคคลทั่วไปจึงยังไม่เข้าใจหรือมีความรู้ในการแก้ไขตัวบทกฎหมายฉบับใหม่อย่างเพียงพอ

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยอื่น ๆ เช่น

กนกวรรณ มณฑิราษ (2539) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารถึงแวดล้อมด้านป่าไม้ กับความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์ป่าไม้และเขาวชน

ไทยในจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารถึงแวดล้อมด้านป่าไม้จากหนังสือพิมพ์ ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ในการอนุรักษ์ป่าไม้

พระนันท์ บุรณะโสภณ (2538) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปิดรับสาร ความรู้ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการใช้ผลิตภัณฑ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการใช้ผลิตภัณฑ์เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจากหนังสือพิมพ์ ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการใช้ผลิตภัณฑ์หรืออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชน

อังธรามณี สามีศักดิ์ (2539) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร กับ ความรู้ ทัศนคติและการมีส่วนร่วมส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนทั้งในระบบ/นอกระบบการศึกษา พบว่าการเปิดรับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ทิพารัตน์ เค้นชัยประดิษฐ์ (2539) ได้ศึกษากลยุทธในการรณรงค์และประสิทธิผลของโครงการประชาสัมพันธ์เพื่อลดอุบัติเหตุจากรางการค้ำสุรา พบว่า กลยุทธ์หลักคือการส่งข่าวประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับความรู้และปัญหาอุบัติเหตุจากรางการค้ำสุราผ่านสื่อมวลชนโดยเน้นสื่อหนังสือพิมพ์เป็นหลัก โดยกลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการอยู่ในระดับต่ำ และมีระดับความรู้เกี่ยวกับอุบัติเหตุจากรางการค้ำสุร่าต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ โดยการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับอุบัติเหตุจากรางการค้ำสุรา

ซึ่งแสดงว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจรรจากรางจากหนังสือพิมพ์ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการจรรจากราง

1.4 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจรรจากรางจากนิตยสาร ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการจรรจากราง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ขั้บช้รณค้เปิดรับข่าวสารการจรรจากรางจากนิตยสารอยู่ในระดับต่ำมากเมื่อเทียบกับสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ (จากตารางที่ 15) ประกอบกับในปัจจุบันมีนิตยสารที่ออกเผยแพร่เป็นจำนวนมาก และมีแนวโน้มที่จะมุ่งดึงดูดผู้อ่านเฉพาะกลุ่มมากขึ้น เนื้อหาของนิตยสารจึงค่อนข้างเน้นเฉพาะด้านมากขึ้น

นิตยสารที่ได้ทำการสำรวจจากสมาคมโฆษณาธุรกิจแห่งประเทศไทยในเดือนกุมภาพันธ์ 2527 พบว่า มีนิตยสารพิมพ์ออกจำหน่ายเป็นจำนวน 255 ฉบับ ซึ่งได้จัดแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ตามลักษณะเนื้อหาได้ดังนี้ คือ

การเมือง	7	ฉบับ
กีฬา	20	ฉบับ
เครื่องเสียง-คอมพิวเตอร์	20	ฉบับ
เด็ก	8	ฉบับ
ภาพถ่าย-การพิมพ์	4	ฉบับ
ท่องเที่ยว	20	ฉบับ
ธุรกิจ	24	ฉบับ
บันเทิง	30	ฉบับ
บ้าน	13	ฉบับ
ผู้ชาย	25	ฉบับ
ผู้หญิง	44	ฉบับ
รถ	22	ฉบับ
ศิลปวัฒนธรรม	4	ฉบับ
เศรษฐกิจ	4	ฉบับ
สุขภาพ	10	ฉบับ

ซึ่งทำให้ผู้รับสารสามารถที่จะเลือกอ่านได้ ตามความสนใจของคนได้อย่างหลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีของแคลปเปอร์ (Klapper, 1960) ในเรื่องของการเลือกรับหรือการเลือกใช้ โดยบุคคลจะเลือกเปิดรับสื่อ และข่าวสารจากแหล่งสารต่าง ๆ ตามความสนใจและความต้องการเพื่อนำมาใช้แก้ปัญหาหรือสนองความต้องการของตน จากการวิจัยสำรวจถึงการรับสารจากสื่อมวลชนในชนบท พบว่า นิตยสารที่มีผู้อ่านอ่านมากที่สุด คือนิตยสารประเภทภาพยนตร์บันเทิง นวนิยาย และนิตยสารประเภทสตรี (ศิริชัย ศิริกาชะ, 2527) โดยนิตยสารนั้นมักจะมีผู้ให้ความสนใจที่จะศึกษาในแง่ของการให้ความรู้มากกว่าสื่อมวลชนประเภทอื่นๆ (อุบลวรรณ ปิณฑนะ โนนิต, 2529: 3) หรืออาจเป็นเพราะนิตยสารมีการนำเสนอข่าวสารที่เกี่ยวกับการจรรยา น้อยกว่าเนื้อหาประเภทอื่น ๆ ประกอบกับนิตยสารในปัจจุบันมีราคาแพงขึ้นมาก ทำให้ผู้รับสารหันไปเปิดรับสารจากสื่อประเภทอื่น ๆ แทน จึงพบว่าการเปิดรับข่าวสารจากนิตยสารไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยต่าง ๆ ดังนี้

ศุณิสตา พักคร์เที่ยงจันทร์ (2531) ได้ศึกษา การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารความรู้ความเข้าใจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประชาชนในเขตเทศบาลนคร

เชียงใหม่ พบว่า ปริมาณการเปิดรับข่าวสาร ประเภทแก้แค้นความรู้ และสารคดี จากนิตยสารไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ศุกดา ฉัตรภักดิ์ (2536) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร กับความรู้เรื่องภาษีมูลค่าเพิ่มใน กทม. พบว่าการเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับการภาษีมูลค่าเพิ่มจากนิตยสารไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เรื่องภาษีมูลค่าเพิ่ม

ศุภารักษ์ จุฑระภูธ (2537) ได้ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความรู้ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ (RECYCLE) ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าการเปิดรับข่าวสารจากนิตยสารไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

พีระนันท์ บุรณะโสภณ (2538) ได้ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสารความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการใช้ผลิตภัณฑ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การเปิดรับสารเกี่ยวกับการใช้ผลิตภัณฑ์เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจากนิตยสารไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการใช้ผลิตภัณฑ์เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

1.5 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจราจรจากสมาชิกในครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการจราจร

ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้ขับขี่รถยนต์มีการเปิดรับข่าวสารจากสมาชิกในครอบครัวอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ (จากตารางที่ 15)

โดยที่ ลักษณะครอบครัวของคนกรุงเทพฯ มีลักษณะเป็นครอบครัวในสังคมอุตสาหกรรม หรือสังคมเมืองซึ่งมีลักษณะเฉพาะอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลง และวิวัฒนาการของสังคม มีความผูกพันระหว่างสมาชิกของครอบครัวเสื่อมคลายลง ทั้งนี้เนื่องจากความสัมพันธ์แบบปฐมภูมิระหว่างสมาชิกของครอบครัวจะลดความสำคัญลง เนื่องจากความใกล้ชิดระหว่างสมาชิกในครอบครัวต่างห่างเหินกันโดยอิทธิพลทางเศรษฐกิจ นั่นคือ สมาชิกครอบครัวต่างต้องไปประกอบธุรกิจการงานภายนอกบ้านมากขึ้น โอกาสที่จะส่งสารกับสมาชิกครอบครัวไม่ค่อยมี และเมื่อมีโอกาสที่จะพูดคุย ก็มักจะคุยเรื่องปัญหาครอบครัวปัญหาเศรษฐกิจทั่ว ๆ ไป หรือแม้ว่าจะมีการพูดคุยเกี่ยวกับข่าวสารการจราจร ก็คงเป็นในแง่แลกเปลี่ยนข่าวสารทั่วๆ ไป มิได้ใส่ใจให้ความรู้แก่กันโดยตรง จึงทำให้การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจราจรจากสมาชิกในครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้

1.6 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจรรยาจากเพื่อนที่ทำงาน หรือเพื่อนร่วมสถาบัน การศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการจรรยา

ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากการพูดคุยระหว่างเพื่อนร่วมงาน หรือ ร่วมสถาบันการศึกษานั้น อาจเป็นการพูดคุยในเรื่องเกี่ยวกับการงาน การเรียน ชีวิตส่วนตัว บันเทิง โดยอาจมีข่าวสารเกี่ยวกับการจรรยาบ้าง แต่ก็เป็นแง่ของสภาพการจรรยาทั่วไป ๆ ไม่ได้พูดถึงเรื่อง ความรู้โดยตรง จึงทำให้ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

1.7 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจรรยาจากเพื่อนบ้านไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ เกี่ยวกับการจรรยา

ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากผู้จับขักรดชนค้มีการเปิดรับข่าวสาร จาก เพื่อนบ้านอยู่ในระดับต่ำ (จากตารางที่ 15) ด้วยสภาพสังคมเมืองปัจจุบัน ที่อยู่แบบตัวใครตัวมัน ครอบครัวแต่ละครอบครัวเป็นค้ของตัวเอง จนขาดความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน (บุญถิ่น อัตถการ, 2509)

ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเปิดรับสารจากสื่อบุคคลทั้ง 3 ประเภท คือ สมาชิกในครอบ เพื่อนร่วมงานหรือร่วมสถาบันการศึกษา และเพื่อนบ้านไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ ซึ่งสอดคล้อง กับแนวคิดและทฤษฎีของโรเจอร์ส (Rogers, 1973) ที่กล่าวว่า “สื่อมวลชน สามารถเปลี่ยนแปลง การรับรู้ ซึ่งหมายถึง การเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่การสื่อสารระหว่าง บุคคลนั้น มีประสิทธิภาพมากกว่าเมื่อวัตถุประสงค์ของผู้ที่ส่งสาร อยู่ที่การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ หรือพฤติกรรมได้” และสอดคล้องกับคำกล่าวของแคทซ์ และลาซาร์เฟลด์ (Katz and Lazarfled, 1955) ที่กล่าวว่า “การสื่อสารระหว่างบุคคลมีผลต่อการทำให้ผู้รับสารยอมรับที่จะเปลี่ยนแปลง ทัศนคติและยอมรับที่จะให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ มากที่สุด ฉะนั้นสื่อบุคคลจึงมีความ สำคัญมากกว่าสื่อมวลชนในชั้นสูงใจ ส่วนสื่อมวลชนจะมีความสำคัญมากกว่า ในชั้นของการให้ ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง และอาจมีผลบ้างในการสร้างทัศนคติในเรื่องที่บุคคลไม่เคยมีการรับรู้ มาก่อน” ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยอื่น ๆ ดังนี้

พรทิพย์ บุญนิพัทธ์ (2539) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ ความรู้ ทัศนคติ และ พฤติกรรมการไม่ใช้สิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 17 พ.ธ.2539 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า การเปิดรับสื่อบุคคลทุกสื่อไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ในเรื่องการ ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สส. เลข

ศวารีย์ วงศ์วัฒนา (2536) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชนชาวแพ จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ผู้อุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ถดาวัดย์ ทอใจ (2536) ศึกษา การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ความตระหนักและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ของประชาชนในเขตอำเภอพิบูล จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าปริมาณการเปิดรับข่าวสารจากผู้อุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ศุการักษ์ อุดระฤต (2537) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร กับความรู้ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ (RECYCUE) ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่จากผู้อุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่

ทีระนันท์ บุรณะโสภณ (2538) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสาร ความรู้ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการใช้ผลิตภัณฑ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการใช้ผลิตภัณฑ์เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจากผู้อุคคลประเภทเพื่อนฝูง ญาติมิตร คนที่รู้จัก ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการใช้ผลิตภัณฑ์เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชน

ตาวัดรี สุตรา (2539) ได้ศึกษาการเปิดรับสื่อ ความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมทางการออมของชาชนบทในจังหวัดสุรินทร์ พบว่า การเปิดรับสื่อในเรื่องความรู้จากผู้อุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการออม

กนกวรรณ มณจิวราช (2539) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารสิ่งแวดล้อมด้านป่าไม้กับความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าไม้ของชาวชนไทยในจังหวัดกาญจนบุรีพบว่า พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารสิ่งแวดล้อมด้านป่าไม้จากผู้อุคคล ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ในการอนุรักษ์ป่าไม้

ศุภิกา ฉัตรกริรักษ์ (2536) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารกับความรู้เรื่องภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในกรุงเทพมหานครพบว่าการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มจากเพื่อนบ้าน ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เรื่องภาษีมูลค่าเพิ่ม

1.8 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจรรยาจากเจ้าหน้าที่ราชการ มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการจรรยา

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจรรยาจากเจ้าหน้าที่ราชการมีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการจรรยาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เป็นความสัมพันธ์เชิงลบ

ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ขับขี่ยรถยนต์มีการเปิดรับสารจากเจ้าหน้าที่ราชการอยู่ในระดับต่ำมาก และเป็นสื่อประเภทที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารต่ำที่สุดในทุกประเภทของสื่อ (จากตารางที่ 15) และเมื่อจะคิดค่าสื่อสารด้วย เช่น ในกรณีของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ก็มักจะคิดค่าหรือเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจรรยาที่ต่ำเมื่อถูกจับหรือปรับเมื่อกระทำผิดกฎจราจร ไม่ได้มาคิดค่าเพื่อมารับคำแนะนำ

การที่ผู้ขับขี่ยรถยนต์ ถูกจับกุมหรือปรับมาก จึงต้องพบกับเจ้าหน้าที่มากคือ มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจรรยา เนื่องจากผู้ขับขี่ยรถยนต์มีความรู้เกี่ยวกับการจรรยาน้อย อาจจะไม่รู้หรือแกล้งไม่รู้ ดังนั้นเมื่อผู้ขับขี่ยรถยนต์มีความรู้เกี่ยวกับการจรรยา ก็จะทำให้ต้องเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจรรยาจากเจ้าหน้าที่ตำรวจมาก เนื่องจากโดนจับกุมหรือปรับบ่อยครั้ง แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าผู้ขับขี่ยรถยนต์มีความรู้เกี่ยวกับการจรรยา ก็จะทำให้เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจรรยาจากเจ้าหน้าที่ตำรวจน้อย เนื่องจากไม่ค่อยถูกจับกุมหรือปรับบ่อยนัก ดังนั้นจึงทำให้การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจรรยาจากเจ้าหน้าที่ราชการมีความสัมพันธ์เชิงลบกับความรู้เกี่ยวกับการจรรยา

ส่วนการเปิดรับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ราชการอื่น ๆ เช่น เจ้าหน้าที่กรมการขนส่งทางบกนั้น ก็เช่นเดียวกัน คือ กลุ่มตัวอย่างจะมีการคิดค่าสื่อสารในระดับต่ำมาก เช่น จะมีการไปเสียดายป้ายทะเบียนรถยนต์เพียงปีละครั้ง รวมทั้ง โฆษณาของเจ้าหน้าที่กรมการขนส่งทางบกก็จะเป็นการอำนวยความสะดวกในเรื่องต่าง ๆ เช่น การเสียดาย การตรวจสภาพรถยนต์ เป็นต้น มิได้เป็นผู้มีบทบาทในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการจรรยาโดยตรงซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

สาวตรี สุครา (2539) ที่ศึกษาเรื่อง การเปิดรับสื่อ ความรู้ทัศนคติ และพฤติกรรมทางการออมของชาวชนบทในจังหวัดสุรินทร์ได้กล่าวไว้ว่า แต่ละสถาบันการเงินมิได้ให้ความสำคัญกับบทบาทของพนักงานในการเป็นผู้เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการออมมากนักและเขาเหล่านั้นก็อาจจะไม่มีศักยภาพเพียงพอที่จะถ่ายทอดความรู้ให้แก่ประชาชนได้ทั้งหมด เพราะพนักงานส่วนใหญ่ต้องอยู่ประจำที่สำนักงาน ไม่จำเป็นต้องได้รับการอบรมให้เป็นผู้เผยแพร่ที่แท้จริง และนอกจากนั้น

การขาดความรู้ ความเข้าใจ ก็มีสาเหตุหนึ่งมาจากหน่วยงานที่รับผิดชอบในการออกใบอนุญาตขับขี่ ไม่มีวิธีการกั้นกรองให้ได้ผู้ขับขี่ที่มีคุณภาพ การสอบใบอนุญาตขับขี่ทำกันได้ง่าย ๆ (ไทยรัฐ, 23 กพ. 41: 5)

ศนิ นัยวินิจ (2539) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกับความรู้ ทักษะ และ การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอันเกี่ยวข้องกับธุรกิจแบบท่องเที่ยว พบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์จากสำนัก ผู้ใหญ่บ้าน นายอำเภอ ปลัดอำเภอ และพระสงฆ์มีความสัมพันธ์กับความรู้ แต่เป็นไปในเชิงลบ

สมมติฐานที่ 2 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจรรยาบรรณมีความสัมพันธ์กับความตระหนักในการปฏิบัติตามกฎจรรยาบรรณ พบว่า การเปิดรับข่าวสารจากทั้งสื่อมวลชนและสื่อบุคคล มีความสัมพันธ์บางส่วนกับความตระหนัก และเมื่อพิจารณาการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจรรยาบรรณจากสื่อแต่ละประเภทเป็นดังนี้

2.1 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจรรยาบรรณจากวิทยุ มีความสัมพันธ์กับความตระหนักในการปฏิบัติตามกฎจรรยาบรรณ

พบว่า การเปิดรับข่าวสารจากวิทยุ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความตระหนักอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ซึ่งหมายถึง ถ้ามีการเปิดรับข่าวสารจากวิทยุมากจะมีความตระหนักมาก และถ้ามีการเปิดรับข่าวสารจากวิทยุน้อยจะมีความตระหนักน้อย และสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า ผู้ขับขี่รถยนต์เปิดรับข่าวสารจากวิทยุมากที่สุดจากสื่อทุกประเภทและอาจเนื่องมาจากความรู้และความตระหนักมีความสัมพันธ์กัน โดยความรู้เป็นเรื่องของข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ ฯลฯ ซึ่งได้มาจากการสังเกต และรับรู้ที่ค่อนข้างใช้เวลา ส่วนความตระหนักเป็นเรื่องของความรู้สึก ที่เกิดขึ้นในสภาวะจิตที่ไม่เน้นความสามารถในการจำ ระลึกได้ ซึ่งการที่จะเกิดความตระหนักขึ้นมาได้นั้น ก็ต้องผ่านการมีความรู้มาก่อนเป็นเบื้องต้น (ไพฑิณ ศศิธนากรแก้ว, 2537: 84) ในเมื่อระดับการเปิดรับข่าวสารการจรรยาบรรณจากวิทยุ มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการจรรยาบรรณ (จากผลการวิจัยในสมมติฐานที่ 1) จึงเป็นไปได้ที่จะมีความสัมพันธ์กับความตระหนักในการปฏิบัติตามกฎจรรยาบรรณ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของเบรคเลอร์ (Breckler, 1986) ที่ว่า องค์ประกอบหนึ่งมีส่วนสำคัญที่ก่อให้เกิดความตระหนัก ก็คือ ความรู้ความเข้าใจ

สอดคล้องกับงานวิจัยของ

กนกวรรณ มณชิราษ (2539) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารสิ่งแวดล้อม กับความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าไม้ของเยาวชนในจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารสิ่งแวดล้อมด้านป่าไม้ทางสื่อวิทยุมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความตระหนักในเรื่องการอนุรักษ์ป่าไม้

2.2 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจรรยาจกโทรทัศน์มีความสัมพันธ์กับความตระหนักในการปฏิบัติตามกฎจรรยา

ผลการวิจัยพบว่า การเปิดรับข่าวสารจกโทรทัศน์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความตระหนักอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากโทรทัศน์เป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงผู้รับสารได้คราวละมาก ๆ ในเวลาเดียวกัน ด้วยความรวดเร็ว โดยมีความสามารถให้ความเข้าใจในเนื้อหาสารด้วยการจูงใจทั้งภาพและเสียง อันจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ความรู้สึกได้ง่าย จากการนำเสนอข่าวสารจรรยาจกโทรทัศน์ที่นำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของข่าวพัฒนา เสนอสภาพจรรยาจกที่คิดขัด ข่าวดุสิตเหตุจรรยาจก แสดงผลร้ายที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นอุทาหรณ์ให้คนดูรู้จักป้องกันและระมัดระวัง โดยที่โทรทัศน์เท่านั้นที่สามารถทำให้ผู้ชมสามารถสัมผัสกับความเจ็บปวด ความโศกสลดของทุกชีวิตที่ตกเป็นเหยื่อได้ (Kim Minko, 1987 อ้างถึงใน อารยา ศุภธรรมงคล, 2535: 100) ซึ่งทำให้ผู้รับสารสามารถสร้างมโนภาพ (Concept) ได้ถูกต้องมากกว่าสื่อมวลชนอื่น ก่อให้เกิดความทรงจำคิดคาดใจไปนานกว่า โดยการนำภาพยนต์หรือเทปโทรทัศน์มาใช้ประกอบในการรายงานข่าวสารทำให้ผู้ชมเกิดความเข้าใจในเนื้อหาข่าวสารที่ได้รับและก่อให้เกิดความทรงจำ ตลอดจนส่งผลกระทบต่อจิตใจของผู้ชม (Jeffery-Schrank, 1984:127-128 อ้างถึงในถักษมิ คงถาก, 2534:2)

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยต่าง ๆ ดังนี้

ธนวัฒน์ สุวรรณจรัส (2540) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินประสิทธิผลของการให้เนื้อหาสารที่สร้างความกลัวในสื่อโทรทัศน์เพื่อป้องกันอุบัติเหตุจากการขับขี่ยานยนต์ส่วนบุคคลในกรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับความตั้งใจในการขับรถยนต์อย่างปลอดภัยมีค่าเพิ่มขึ้นภายหลังการชมสื่อโทรทัศน์ที่สร้างขึ้นเพื่อการทดลอง

อารยา ศุภธรรมงคล (2535) ได้ศึกษาพฤติกรรมการรับข่าวสารโฆษณาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ของเยาวชนในกรุงเทพฯพบว่าประชาชนที่เปิดรับและสนใจโฆษณาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมจะมีความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อม

2.3 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจรรยา จากหนังสือพิมพ์มีความสัมพันธ์กับความตระหนักในการปฏิบัติตามกฎจรรยา

การเปิดรับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ ความตระหนักอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เป็นเพราะหนังสือพิมพ์สามารถรวบรวมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากจุดต่างๆ เสนอไปยังผู้อ่านอย่างทั่วถึงซึ่งทำให้ผู้รับข่าวสาร เข้าใจเนื้อหาและเหตุการณ์นั้นอย่างแท้จริง เพราะสามารถให้รายละเอียดได้มากกว่า และยังสามารถติดตามข่าวได้เสมอ โดยเฉพาะมีคุณสมบัติที่สามารถโน้มน้าวชักจูงใจให้ผู้อ่านมีความคิดคล้อยตามไปได้ หนังสือพิมพ์ไทยยังเป็นที่ดำเนินงานโดยเอกชนอยู่ในฐานะที่จะเสนอข่าวสารรายงานและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเปิดเผยมากกว่าสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ

รวมถึงปัญหาเกี่ยวกับจรรยาในปัจจุบันด้วย ซึ่งประชาชนให้ความสนใจมากเนื่องจากมีผลกระทบโดยตรงต่อประชาชน จึงต้องการผู้ที่สามารถแก้ไขเกี่ยวกับเรื่องนี้ได้อย่างแท้จริง ดังนั้นผู้อ่านหนังสือพิมพ์จึงเห็นความสำคัญของหัวข้อข่าวปัญหาการจรรยา (วิไล ฉัตรภักดิ์ อรุณษา, 2534: 70) โดยหนังสือพิมพ์สามารถเสนอข่าวสารในรูปแบบข่าวประจำวัน บทความ และบทวิจารณ์ รวมทั้งภาพประกอบอันจะทำให้เกิดความตระหนักในการปฏิบัติตามกฎจรรยาได้เป็นอย่างดี

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

ทิพารัตน์ เค้นชัยประดิษฐ์ (2539) ศึกษาภคฤทธิ์ และประสิทธิผลของโครงการประชาสัมพันธ์เพื่อลดอุบัติเหตุจรรยาจากการดื่มสุรา พบว่าภคฤทธิ์หลักในการดำเนินโครงการคือ การส่งข่าวประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับปัญหาอุบัติเหตุจรรยาจากดื่มสุราผ่านสื่อมวลชนโดยเน้นที่หนังสือพิมพ์เป็นหลัก เพื่อสร้างความตระหนักรับรู้ต่อปัญหาอุบัติเหตุจรรยาจากการดื่มสุรา

จะเห็นได้ว่า การเปิดรับสารจากสื่อมวลชนเกือบทุกประเภทคือ วิทญ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความตระหนัก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน โดยสื่อมวลชนนับว่ามีบทบาทสำคัญในการก่อให้เกิดความตระหนักรู้แก่มวลชนผู้รับสารดังแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องดังนี้

เบนจามิน เอสบลูม (Benjamin S. Bloom, 1971) ที่ได้ให้ความหมายของความตระหนักว่า “เป็นขั้นต่ำสุดของภาคอารมณ์ และความรู้สึก จะเกิดขึ้นเมื่อมีสิ่งเร้ามาทำให้เกิดความตระหนัก”

เบรคเคอร์ (Breckler, 1986, อ้างในวรรณภา เจียรตนศิริกุล, 2531:11) กล่าวว่า ความตระหนักเกิดจากทัศนคติที่มีถึงเรา อันได้แก่ บุคคล สถานการณ์ กลุ่มสังคมและสิ่งต่าง ๆ ที่โน้มน้าว หรือที่จะสนองตอบในทางบวกหรือทางลบเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ ซึ่งสามารถอธิบายถึง ความตระหนักในการปฏิบัติตามกฎจราจรโดยผ่านสื่อต่าง ๆ แล้วจะเกิดอารมณ์ ความรู้สึก ความตระหนัก โดยองค์ประกอบด้านอารมณ์ ความรู้สึกจะทำหน้าที่ในการประเมินคุณค่ายอมรับหรือไม่ และให้ความสำคัญกับสิ่งเรามากน้อยแค่ไหน

วิลเบอร์ ชรามม์ (Wilbur Schramm, 1973) ชี้ให้เห็นว่า สื่อมวลชนสามารถเน้นให้ประชาชนเอาใจใส่ในประเด็นปัญหาต่าง ๆ การที่ประชาชนมีความสนใจก็จะส่งผลให้มีการพูดคุยกันและกระตุ้นให้มีการใช้สื่อมวลชนมากขึ้น

แคลปเปอร์ (Klapper, 1960) ได้พูดถึงหลักการเลือกสรร และแสวงหาข่าวสาร ซึ่งกล่าวว่าความสนใจ และการเปิดรับข่าวสารของผู้รับสาร มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่เกี่ยวข้อง หลายประการ หนึ่งในปัจจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวก็คือประสบการณ์ สอดคล้องกับวิลเบอร์ ชรามม์ (Wilbur Schramm, 1973) ด้วยที่ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีบทบาทสำคัญต่อการเลือกสรรของมนุษย์คือ ประสบการณ์

ในที่นี้อาจหมายถึงประสบการณ์ของผู้ขับขีที่เกิดจากอุบัติเหตุจราจร ทั้งที่เป็นผู้กระทำให้เกิด และเป็นผู้ถูกกระทำให้เกิด ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างถึงร้อยละ 73 (จากตารางที่ 12) เคยมีประสบการณ์กับการเกิดอุบัติเหตุจราจร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอารยา สุพุทธมงคล (2535) เรื่อง ทฤษฎีการเปิดรับข่าวสารโฆษณาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางสื่อโทรทัศน์ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ที่พบว่า การเปิดรับและสนใจในโฆษณาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งจะเห็นว่า ปัญหาสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันเป็นปัญหาที่ทุกคนยอมรับว่ามีความสำคัญ ส่วนหนึ่งอาจจะเป็นเพราะเคยมีประสบการณ์ตรงได้รับผลกระทบมาแล้วความถี่มีกลุ่มตัวอย่างถึงร้อยละ 91.9 ระบุว่าเคยได้รับผลกระทบมาแล้ว

2.4 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจราจรจากนิคมสารไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักในการปฏิบัติตามกฎจราจร

ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากผู้ขับขีรถยนต์เปิดรับข่าวสารจากนิคมสารอยู่ในระดับต่ำมาก และเป็นสื่อที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับสารน้อยที่สุดจากสื่อทุกประเภท (จากตารางที่ 15) รวมทั้งนิคมสารมีข้อดีเกี่ยวกับระยะเวลาที่ออกสู่ท้องตลาดที่เป็นรายปักษ์ หรือรายเดือน ทำให้ไม่เกิดความถี่ในการเร้าให้เกิดความตระหนัก สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีของ

ซิมบาร์โดและไลเพอร์ (Zimbardo and Leipper, 1991) ได้กล่าวถึงอิทธิพลของการเสนอข่าวสาร บ่อยๆ ครั้งไว้ในทฤษฎีเกี่ยวกับ Familiarity ไว้ว่า การที่สารนั้น ๆ มีการเสนอเนื้อหาผ่านสื่อต่าง ๆ กันบ่อย ๆ จะทำให้เกิดความคุ้นเคยกับข่าวสาร อันจะก่อให้เกิดความสนใจ ความเข้าใจ และการยอมรับ ซึ่งนับว่าเป็นขั้นตอนสำคัญในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติไปตามเนื้อหาที่น่าสนอนั้น ๆ หากเป็นเนื้อหาในทางดีมีการ โน้มน้าวใจให้เกิดการกระทำตามที่จะมีการปฏิบัติตามคำแนะนำนั้น ๆ ในที่สุด

นอกจากนั้นข้อดีของนิคยสารเกี่ยวกับมีความดีค่าในการผลิตออกสู่ท้องตลาด คืออาจเป็นรายปีกร์ หรือรายเดือน มีผลให้เนื้อหาที่เสนอไม่สดใหม่ทันต่อเหตุการณ์ที่กำลังเป็นที่ สนใจ การเปิดรับข่าวสารจากนิคยสารจึงไม่สามารถสร้างความตระหนักให้เกิดแก่ผู้อ่านในภาวะ การณ์นั้น ๆ ได้

การเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักซึ่งไม่เป็น ไปตามสมมติฐาน แต่เมื่อพิจารณาสื่อแต่ละประเภทแล้ว พบว่า

2.5 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจรรยา จากเพื่อนร่วมงานหรือเพื่อนร่วมสถาบัน การศึกษาเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความตระหนักในการปฏิบัติตามกฎจรรยา ซึ่งเป็นไป ตามสมมติฐาน

ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยขีรณคดีมีการเปิดรับข่าวสารจากเพื่อนร่วมงานหรือ ร่วม สถาบันการศึกษามากที่สุดในบรรดาสื่อบุคคลทั้งหมด (จากตารางที่ 15) และกลุ่มตัวอย่างถึงร้อยละ 93.9 ยังอยู่ในวัยทำงาน และวัยเรียน (จากตารางที่ 9) ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้ชีวิตอยู่นอกบ้านจึงมีความ สัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานหรือร่วมสถาบันการศึกษามากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีของ เดอเฟลอร์ (De Fleur, 1970) เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้รับสารกับบุคคลอื่นใน สังคมในลักษณะของกลุ่มปฐมภูมิหรือกลุ่มทุติยภูมิ โดยกลุ่มปฐมภูมิซึ่งเป็นความสัมพันธ์ใกล้ชิด ในหมู่เพื่อนสนิท เพื่อนร่วมงานหรือในครอบครัว จะมีอิทธิพลต่อผู้รับสารมากกว่ากลุ่มทุติยภูมิซึ่ง เป็นกลุ่มที่มีความใกล้ชิดน้อยกว่า นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีของโรเจอร์ส (Rogers, 1971) ที่กล่าวว่า “การสื่อสารระหว่างบุคคลมีประสิทธิภาพมากในการทำให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงทัศนคติ”

นอกจากนี้นักวิชาการหลายท่านได้แก่ไฟรด์สัน (Friedson), ไรเลย์ (Riley) และ ฟลาวเวอร์แมน (Flowerman) มีความเห็นว่า แรงจูงใจที่ค้องการเป็นที่ยอมรับของสมาชิกภายใน

สังคมจะเป็นสิ่งช่วยกำหนดความสนใจในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการของคน เมอร์ตัน (Merton) ไรท์ (Wright) และวาบเลต (Wapless) ได้อธิบายถึง “พฤติกรรมในการแสวงหาข่าวสาร” ว่าผู้รับสารจะเลือกรับสารจากสื่อใดนั้นย่อมเป็นไปตามบทบาทและสถานภาพในสังคมของผู้รับสาร และเหตุผลในการรับสารเพื่อนำไปเป็นหัวข้อในการสนทนา ซึ่งจะทำให้ผู้รับสารรู้สึกว่าคุณเป็นส่วนหนึ่งของสังคมนั้น ๆ

2.6 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจรรยาจรจากสมาชิกในครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักในการปฏิบัติตามกฎจรรยาจร

ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากผู้จับขีรถยนต์มีการเปิดรับข่าวสารจากสมาชิกในครอบครัวเกือบจะอยู่ในระดับต่ำ (จากตารางที่ 15) ก็ด้วยความใกล้ชิดระหว่างสมาชิกต่างห่างเหินกันด้วยอิทธิพลทางเศรษฐกิจ นั่นคือแต่ละคนต่างต้องไปทำงานนอกบ้าน หรือไปศึกษาเล่าเรียนจึงทำให้ไม่มีความใกล้ชิดกัน เป็นเหตุให้การเปิดรับข่าวสารจากสมาชิกในครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนัก

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยต่าง ๆ ดังนี้

สุวารี วังสุวรรณ (2536) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชนชาวแพ จังหวัดพิษณุโลก พบว่าสื่อบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

จารุณี บุญนิพัทธ์ (2539) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความตระหนัก ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมเรื่องสิ่งแวดล้อมของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมเขตอำเภอ บางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่าพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสมาชิกในครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักในการรักษาสิ่งแวดล้อม

2.7 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจรรยาจรจากเพื่อนบ้านไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักในการปฏิบัติตามกฎจรรยาจร

ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากผู้จับขีรถยนต์มีการเปิดรับข่าวสารจากเพื่อนบ้านอยู่ในระดับต่ำ (จากตารางที่ 15) เนื่องจากสังคมกรุงเทพเป็นสังคมเมือง ประชาชนใช้ชีวิตอยู่แบบตัวใครตัวมัน มีความสัมพันธ์ห่างเหินกับเพื่อนบ้าน ต่างกับสังคมชนบท และรวมทั้งปัจจุบันมนุษย์มักใช้สื่อมวลชนเป็นเพื่อน หรือใช้สื่อมวลชนในการแสวงหามิตร (Dominick, 1990) โดยเฉพาะสังคมเมืองใหญ่อย่างกรุงเทพฯที่ประชาชนส่วนใหญ่อาศัยสิ่งพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ เป็นเพื่อนมากกว่าการคบหาเพื่อนบ้านด้วยกัน (ทิวฤดา ทจนพิสุทธิ์, 2539: 90) ซึ่งสอดคล้องกับงาน

วิจัยของจารุณี บุญนิพัทธ์ (2539) ที่ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความตระหนักทัศนคติ และการมีส่วนร่วมเรื่องสิ่งแวดล้อมของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมเขตอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่าพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากเพื่อนบ้าน ไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนัก

2.8 การเปิดรับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ราชการไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากผู้จับขั้วรถยนต์มีการเปิดรับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ราชการอยู่ในระดับต่ำมาก ซึ่งต่ำที่สุดในการบรรดาต่อทุกประเภท แม้ว่ากับเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร ซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับจราจรมากที่สุดก็ตาม ก็อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างจะคิดถึงต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ตำรวจก็ต่อเมื่อถูกลงโทษเมื่อทำผิดกฎจราจรเท่านั้น มิได้มีการสื่อสารกันในแง่ของการจงใจให้เห็นผลเสีย ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากปัญหาจราจร รวมทั้งปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระหว่างเจ้าหน้าที่ราชการกับผู้จับขั้ว อันจะทำให้ผู้จับขั้วไม่มีความตระหนักในการปฏิบัติตามกฎจราจร เช่น อาจเห็นกฎจราจรไม่มีความศักดิ์สิทธิ์หากทำผิดก็อาจลดโทษลงได้ หรือคิดว่ากฎหมายที่กำหนดบทลงโทษกำหนดไว้ต่ำจึงไม่ใส่ใจ ตลอดจนต้องกับงานวิจัยของ จุรีรัตน์ ประยูรฉัตรพันธุ์ (2541) ที่ศึกษาเรื่อง การแก้ปัญหาการฝ่าฝืนกฎจราจรของผู้จับขั้วในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้จับขั้วร้อยละ 5.43 ขาดความตระหนักเพราะเห็นว่าโทษที่กำหนดไว้ต่ำเกินไปจึงไม่มีความใส่ใจที่จะปฏิบัติตามกฎจราจร รวมทั้งกฎหมายก็มีความบกพร่องในการไม่กำหนดอัตราโทษขั้นต่ำไว้ เพียงแต่กำหนดอัตราโทษขั้นสูงไว้ จึงเป็นช่องว่างให้เจ้าหน้าที่ตำรวจตัดสินใจว่าจะกำหนดโทษเท่าไรก็ได้ จึงเป็นการลดความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายซึ่งเป็นเหตุให้ผู้จับขั้วขาดความตระหนักที่จะปฏิบัติตามกฎจราจร (ไทยรัฐ, 23 ก.พ.41: 5)

สมมติฐานที่ 3 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจราจรมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามกฎจราจร

พบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจราจรมีความสัมพันธ์เพียงบางส่วนกับการปฏิบัติตามกฎจราจร แต่เมื่อพิจารณาสื่อแต่ละประเภทพบว่า

3.1 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจราจรจากสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์เท่านั้นที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติตามกฎจราจร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ ผู้จับขั้วรถยนต์จะมีการเปิดรับข่าวสารจากโทรทัศน์อยู่ในลำดับที่ 2 จากสื่อมวลชนทุกประเภท

โดยที่การนำเสนอเนื้อหาทางโทรทัศน์ มีคุณลักษณะที่ได้เปรียบผู้อื่น ๆ เนื่องจากโทรทัศน์สามารถสื่อความหมายได้ทั้งภาพและเสียง ซึ่งนอกจากจะเป็นจุดดึงดูดความสนใจของผู้รับสารได้มากกว่าผู้อื่น ๆ แล้ว ยังสามารถสร้างความเข้าใจ และความรู้ที่ใกล้ชิดกับเหตุการณ์ให้กับผู้รับสาร โดยสามารถพลิกแพลงการเสนอข่าวสารให้น่าสนใจ และสร้างความน่าเชื่อถือหรือสร้างความทรงจำ หรือโน้มน้าวใจได้เป็นอย่างดี

ด้วยการมีภาพที่เหมือนจริง ซึ่งนอกจากจะทำให้ประชาชนเข้าใจได้ชัดเจนแล้ว ยังสามารถสร้างความรู้สึกและพฤติกรรมที่ต้องการเป็นอย่างดีในการเสนอข่าวสารเกี่ยวกับการจรรยาจะมีการเสนอในหลายรูปแบบ เช่น สารคดีสั้น สปอคโฆษณา ข่าวประจำวัน ซึ่งอาจมีอิทธิพลเหนือบุคคล เพื่อประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งอย่างการพัฒนาสังคมหรือประเทศก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงค่านิยมในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชน กล่าวคือ ประชาชนอาจต้องเปลี่ยนความเชื่อและพฤติกรรมของตน เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในสังคม (นภากรณ์ อัจฉริยะกุล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช , 2530: 21) โดยมี การเสนอในแง่ของการชักจูงให้ปฏิบัติตาม สอดคล้องกับแนวคิดของโรเจอร์ส (Roger, 1978) ที่ได้กล่าวว่าการสื่อสารก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมของผู้รับสารได้ ซึ่งในการเลือกรับข่าวสารการจรรยาของผู้ชมโทรทัศน์นั้น ก็อาจเพื่อนำไปใช้กับสภาพการจรรยาในท้องถิ่นในชีวิตประจำวันของคนสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีของชาร์ลส์ แอทกิน (Charles Atkin, 1973) ที่อธิบายถึงข่าวสารที่บุคคลเลือกรับเรียกว่า INSTRUMENTAL UTILITIES ว่าหมายถึงข่าวสารที่ใช้เป็นเครื่องมือช่วยตัดสินใจ เพิ่มพูนความรู้ความคิด และแก้ปัญหาต่าง ๆ ทั้งก่อให้เกิดพฤติกรรมอุปกรณ์ (Instrumental Behavior) อันเป็นปฏิกริยาที่ก่อให้เกิดแรงกระตุ้น และพฤติกรรมอื่น ๆ

โดยที่ข่าวสารเกี่ยวกับการจรรยานั้น ไม่ว่าจะเสนอในรูปแบบใด ก็มีวัตถุประสงค์ที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ถือเป็นข่าวสารที่ส่งผลกระทบในเชิงบวกต่อสังคม ส่งผลให้สมาชิกในสังคมยอมรับในเหตุผลและปฏิบัติตามเงื่อนไขของสังคมโดยการมีอุปนิสัยในการจับรุดตามกฎจรรยาสอดคล้องกับแนวคิดของโฮฟแลนด์ (Hovland) ซึ่งได้ศึกษาถึงผลของการสื่อสารในด้านการโน้มน้าวใจบุคคล โดยค้นพบว่า ปฏิกริยาตอบโต้ของบุคคล (response) อันเนื่องมาจากทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงไปนั้นเกิดการจากสารสนเทศที่เป็นสิ่งเร้ามากระทบบุคคลภายใต้บริบทหนึ่งทำให้เกิดความสนใจในสาร เกิดความเข้าใจ (comprehension) เพื่อจะตัดสินใจว่าจะยอมรับสาร (acceptance) นั้นต่อไปหรือไม่ หากเกิดการยอมรับก็จะส่งผลกระทบต่อบุคคลในด้านการรับรู้ และทัศนคติ นอกเหนือจากการที่ต่อมมวลชนจะมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดภายในบุคคลแล้ว สื่อมวลชน

ชนก็ยังมีอิทธิพลต่อการแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคคลอีกด้วย ที่มวลงานสามารถสนองต่อพฤติกรรมของบุคคลใน 2 ลักษณะคือ ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมในเชิงลบหรือเป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม (antisocial) และส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมในเชิงบวก (prosocial)

นอกจากนี้ยังอาจมีปัจจัยอื่นของผู้จับผิดชนค้เข้ามาเกี่ยวข้องกับค้ ในเรื่องของการประสพการณ์ในการเกิดอุบัติเหตุของผู้จับผิดชนค้ถึงร้อยละ 73 เคยเกิดอุบัติเหตุจากการจับผิดชนค้มาแล้ว (จากตารางที่ 12) ทั้งเป็นผู้กระทำ (จากตารางที่ 13) และผู้ถูกกระทำ (จากตารางที่ 14) จึงมีความสนใจที่จะเปิดรับข่าวสารการจราจร และพร้อมที่จะมีพฤติกรรมในทางที่จะป้องกันตัวเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุอีก สอดคล้องกับการศึกษาของโฮธิน แสวงค้ (2533) มัลลิกา ค้จเจริญ (2534) และอรุณ มะหนิ (2537) ที่อธิบายค้ว่า ผู้ที่มีประสพการณ์การป่วยเป็นกามโรค จะมีพฤติกรรมการดูแลตนเองเพื่อป้องกันโรคเอดส์มากกว่าผู้ที่ไม่ได้ประสพการณ์ป่วยเป็นกามโรค

ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยอื่น ๆ ค้ดังนี้

วิลาสิณี วงศ์ประเสริฐ (2529) ศึกษา การยอมรับการใช้หมวกนิรภัยของผู้จับผิดจราจรยานยนต์ในกรุงเทพมหานคร พบว่า การรับข่าวสารเกี่ยวกับประโยชน์ของหมวกนิรภัย มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการใช้หมวกนิรภัย

วิระ เทชะรักษ์ (2535) ศึกษา การยอมรับการใช้เข็มขัดนิรภัยของผู้จับผิดจราจรในกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มค้ตัวอย่างที่รับข่าวสารเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ของเข็มขัดนิรภัยบ่อยครั้ง เป็นกลุ่มที่ยอมรับการใช้เข็มขัดนิรภัยมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ

มูทิดา ธิระพร (2531) ศึกษาประสิทธิผลของการเผยแพร่ความรู้ความปลอดภัยจราจรแก่เด็กนักเรียนชั้นประถมในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าเด็กนักเรียนที่เข้ารับการอบรมมีความเห็นค้ว่าเมื่อได้รับการอบรมแล้ว สามารถนำไปใช้ได้มากในชีวิตประจำวัน และพบว่าสื่อที่เด็กนักเรียนได้รับข่าวสารด้านความปลอดภัยจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันภัยแห่งชาติ (กปอ.) มากที่สุดได้แก่โทรทัศน์

อุทัยวรรณ โกศลวัฒน์ (2539) ศึกษา พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารความรู้ ทัศนคติและการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาน้ำเสียในโครงการบำบัดน้ำเสียของผู้บริหารธุรกิจและเจ้าของสถานประกอบการ พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากโทรทัศน์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการแก้ไขน้ำเสียในโครงการบำบัดน้ำเสีย

ไพธิน ศศิชนากรแก้ว (2531) ศึกษา การเปิดรับข่าวสารสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ ความรู้ ความตระหนักและการมีส่วนร่วมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พบประชาชนในเขตกรุงเทพ

มหานคร พบว่า ระดับการเปิดรับข่าวสารทางโทรทัศน์มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

อัจฉราภรณ์ ตามิภักดิ์ (2539) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความรู้ ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนทั้งในระบบ/นอกระบบการศึกษา พบว่า การเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อโทรทัศน์มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ศุภารักษ์ อุดระถูด (2537) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความรู้ ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมในการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ จากโทรทัศน์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่

ศาวตรี สุตรา (2539) ศึกษา การเปิดรับสื่อ ความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมการออมของชาวชนบทในจังหวัดสุรินทร์ พบว่า ปริมาณการเปิดรับสื่อโทรทัศน์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมของประชาชน

จริยญา เจริญสุขใส (2539) ศึกษา การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองวัฒนธรรมทางการเมืองกับการไปใช้สิทธิออกเสียงของเยาวชนในกรุงเทพมหานคร ปี 2538 พบว่า การเปิดรับข่าวสารจากโทรทัศน์มีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของเยาวชน

3.2 ส่วนการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจรรยาจกวิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามกฎจรรยาจร ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องมาจาก อาจมีการนำเสนอข่าวสารการจรรยาจรในแง่ต่าง ๆ เช่น ปัญหาการจรรยาจรต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ผลกระทบจากสภาพจรรยาจรที่คิดขัด ความคิดเห็นต่าง ๆ แต่ไม่ได้เป็นการชักจูงโน้มน้าวใจให้เกิดพฤติกรรมในการปฏิบัติตามกฎจรรยาจรโดยตรง

อีกสาเหตุหนึ่งก็อาจเกิดจากสภาพสังคมที่เร่งรีบในปัจจุบันที่ทำให้คนไทยขาดระเบียบวินัยที่เห็นได้จากการขับรถ (สุตรา สุภาพ 2536) นอกจากนี้การคิดนิยเข้าขุนนางจนถือว่าถ้าเป็นผู้ใหญ่มีสิทธิจะทำอะไรก็ได้ โดยไม่คำนึงถึงผู้อื่นและพวกมือเกิสิทธิ์ มีพรรคพวกชอบช่วยเหลือเมื่อกระทำผิด (อังกา อุกมนต์, 2534; อ่างในบุญเกิด มาอ่อง, 2539) จึงทำให้เปิดรับข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ เหล่านี้ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามกฎจรรยาจรซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

ศุมาลี ตั้งจิตต์ศิลป์ (2537) ได้ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำ พบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำจากวิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำ

กรองทิพย์ จันแฉิม (2539) ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อมวลชนและสื่อบุคคลกับการยอมรับคำนิยามการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของวัยรุ่น พบว่า นักศึกษาที่เปิดรับสื่อมวลชนประเภทนิตยสาร ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส

ทัศนัย สุนทรวิภาค (2532) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองไทยกับการมาท่องเที่ยวเมืองไทยของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ณ เมืองพัทยา พบว่า ปริมาณการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองไทยของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ณ เมืองพัทยา พบว่า ปริมาณการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองไทยจากสื่อมวลชน อันประกอบไปด้วย วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งของการมาท่องเที่ยวเมืองไทยของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ณ เมืองพัทยา

ศิริกาญจน์ ปรับโตวิคโลไซ (2539) ศึกษาการเปิดรับข่าวสารการท่องเที่ยวกับการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ พบว่าการเปิดรับข่าวสารท่องเที่ยวจากหนังสือพิมพ์ วิทยุ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยว

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง (2529) ได้ทำการวิจัยถึง “พฤติกรรมผู้ชมโฆษณา “แค้น้องผู้หิวโหย” เพื่อเป็นการประเมินผลการรณรงค์ปัญหาเด็กขาดอาหารทางสื่อโทรทัศน์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ชมทุกเพศ ทุกวัย ทุกระดับอาชีพ ล้วนเกิดความรู้สึกสงสาร สลดใจต่อสภาพของเด็กในชนบท ผู้ชมต่างมีความประทับใจต่อภาพยนตร์และผู้ทำโฆษณา อีกทั้งเกิดความคึกคักที่จะมีส่วนร่วมช่วยเหลือเด็กเหล่านี้ ในรูปแบบของการบริจาคเงินสมทบทุนโครงการแค้น้องผู้หิวโหย

ประกาศพรหม อุ่นอบ (2529) ได้ศึกษาเรื่อง “ผลของการโฆษณาทางโทรทัศน์เรื่อง “ดาวพิเศษ” ที่มีต่อพฤติกรรมการทิ้งขยะของนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น” พบว่า นักเรียนที่ได้ดูโฆษณาชุดนี้คิดต่อกันทุกวัน วันละ 1 ครั้ง เป็นเวลา 1 สัปดาห์ มีพฤติกรรมการทิ้งขยะลงในถังขยะทุกครั้งที่ท่านขมม แสดงว่าการโฆษณาทางโทรทัศน์เรื่อง “ดาวพิเศษ” มีผลต่อพฤติกรรมการทิ้งขยะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจรรยาบรรณสื่อมวลชนไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามกฎจรรยาบรรณ แต่เมื่อพิจารณาแต่ละประเภทของสื่อแล้วพบว่า

3.3 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจรรยาบรรณเพื่อนร่วมงาน หรือเพื่อนร่วมสถาบัน การศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติตามกฎจรรยาบรรณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป็นสื่อที่ผู้รับชมรับชมได้มากที่สุด (จากตารางที่ 15) รวมทั้งมีลักษณะทางสังคมคล้ายคลึงกัน เช่น อาชีพ รายได้ ความสนใจ มุมมอง ใกล้เคียงกัน จะทำให้เกิดความเชื่อถือได้มากกว่า เพราะคนเราจะมีความรู้ดีกว่าคนที่ไม่มีสถานภาพ ความสนใจ และความคំองการเหมือนกันจะมองทุกสิ่งทุกอย่างและตัดสินปัญหาทุกอย่างคล้ายคลึงกับคน สอดคล้องกับ โรเจอร์ส (Rogers, 1973) ที่กล่าวว่า

การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด คือ การที่ผู้ส่งสาร และผู้รับสารมีคุณลักษณะ เหมือนกัน (Homophily) โดยจะนำไปสู่ความเชื่อถือที่สูงกว่า รวมทั้งสอดคล้องกับทฤษฎีกลุ่มสังคม ของ เดอ.เฟลอร์ (De Fleur, 1966) ที่กล่าวว่าประชาชนที่มีลักษณะทางสังคมที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน เช่น รายได้ อาชีพ ความเป็นอยู่ มักมีรูปแบบการสื่อสาร ความสนใจ และพฤติกรรมแนวเดียวกัน

สื่อบุคคลเป็นการสื่อสารโดยตรงระหว่างคนสองคน หรือมากกว่าสอง ในระยะห่างทาง ภายภาพ พอดีที่จะเลือกใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า และปฏิกริยาตอบสนองแบบปัจจุบันทันทีจากแนว ความคิดของฮอฟแลนด์ (Hovland, 1984) ได้นิยามว่า “การสื่อสารระหว่างบุคคลคือสถานการณ์ สัมพันธ์ ซึ่งบุคคลหนึ่งส่งสัญญาณเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของอีกบุคคลหนึ่ง ในลักษณะซึ่ง หน้ากัน (Face to Face)” จากนิยามดังกล่าวจะเห็นว่าสื่อบุคคลจะมีอิทธิพลในแง่การโน้มน้าวใจได้ ดีกว่าสื่อมวลชน เพราะเป็นการพูดคุยแลกเปลี่ยนข่าวสารในลักษณะที่เห็นอกกับกริยา สีหน้า และ แววตา ของคู่สนทนาอย่างใกล้ชิด โอกาสในการเกิดพฤติกรรมคล้ายคลึงกันจึงมีมากกว่า ซึ่งสอดคล้อง กับทฤษฎีและแนวคิดของ โรเจอร์ส (Rogers, 1973) ที่ว่า “สื่อมวลชนสามารถเปลี่ยนแปลงการรับรู้ ซึ่งหมายถึงการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่การสื่อสารระหว่างบุคคลนั้น มี ประสิทธิภาพมากกว่าเมื่อวัตถุประสงค์ของผู้ที่ส่งสารอยู่ที่ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ หรือ พฤติกรรมได้” และสอดคล้องกับแนวคิดของ แคทซ์ และลาซาร์สเฟลด์ (Katz And Lazarsfeld, 1995) ที่ว่า “การสื่อสารระหว่างบุคคลมีผลต่อการทำให้ผู้รับสารยอมรับที่จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และ ยอมรับที่จะให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ มากที่สุด ฉะนั้นสื่อบุคคลจึงมีความสำคัญมากกว่า สื่อมวลชนในชั้นสูงใจ ส่วนสื่อมวลชนจะมีความสำคัญมากกว่าในชั้นของการให้ความรู้ ความเข้าใจ ที่ถูกต้อง และอาจมีผลบ้างในการสร้างทัศนคติในเรื่องที่บุคคลไม่เคยรับรู้มาก่อน” ด้วยเหตุนี้จึง ทำให้ การเปิดรับข่าวสารจากเพื่อนร่วมงานหรือเพื่อนร่วมสถาบันการศึกษามีความสัมพันธ์กับ อุปนิสัยในการปฏิบัติตามกฎจรรยาบรรณ ซึ่งผลการวิจัยที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ

อรุณ มะหณี (2537) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการสื่อสารกับพฤติกรรมการดูแลตนเองในกลุ่มผู้รับบริการตรวจโรคและโรคเอดส์ พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดูแลตนเองเพื่อป้องกันตนเอง

ศุภารักษ์ อุดระฤต (2537) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความรู้ ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมในการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ จากเพื่อร่วมอาชีพมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

สิริกาญจน์ ปรับโตวิคโตโย (2539) ศึกษาการเปิดรับข่าวสารการท่องเที่ยวเกี่ยวกับการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ พบว่าการเปิดรับข่าวสารด้านการท่องเที่ยวจากเพื่อนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวต่างประเทศ

เจดณัศศักดิ์ แสงสิงแก้ว (2523) ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสารกับกระบวนการตั้งคมประคิดทางการเมืองของประชาชนในท้องที่บางชั้น เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร พบว่า การสื่อสารในกลุ่มเพื่อนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด

อุทัยวรรณ โกศลวัฒน์ (2539) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิด และการร่วมในการแก้ปัญหาน้ำเสียในโครงการบำบัดน้ำเสียของผู้บริหารธุรกิจและเจ้าของสถานประกอบการ พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเรื่องปัญหาน้ำเสียจากเพื่อนและพนักงานในที่ทำงาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาน้ำเสียในโครงการบำบัดน้ำเสีย

3.4 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจรรยาบรรณสมาชิกในครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามกฎจรรยาบรรณ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจาก การชุกชุมภายในครอบครัวนั้น หัวข้อสนทนามักจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการทำมาหากิน ปัญหาครอบครัว สภาพแวดล้อมทั่ว ๆ ไป อาจเป็นในแง่ของความคิดเห็นมากกว่าเป็นการมุ่งใจให้ประพฤติปฏิบัติ หรือ อาจเป็นเพราะสมาชิกในครอบครัว อาจไม่ได้เป็นผู้ขับขี่ยุทธศาสตร์ทุกคน เช่น เป็นแม่บ้าน หรือเด็กนักเรียน จึงไม่อาจเข้าใจสภาพปัญหาจรรยาบรรณที่จะโน้มน้าวใจให้ปฏิบัติตามกฎจรรยาบรรณได้

3.5 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจรรยาจากเพื่อนบ้าน ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามกฎจรรยา ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้จับผิดรถยนต์มีการเปิดรับข่าวสารจากเพื่อนบ้านนี้อยู่ในระดับต่ำมาก (จากตารางที่ 15) เพราะมีความสัมพันธ์ห่างเหินตามสภาพของสังคมเมืองใหญ่จึงไม่ทำให้เกิดการรูงใจที่จะก่อให้เกิดการปฏิบัติในที่สุด

3.6 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจรรยาจากเจ้าหน้าที่ราชการ ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามกฎจรรยา ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจาก บางส่วนของเจ้าหน้าที่ราชการ เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจทะเลไม่จับกุมหรือไม่เห็นเมื่อตนเองกระทำผิดกฎจรรยาหรือไม่เคร่งครัดต่อกฎหมาย ปัดอ้อให้มีการฝ่าฝืนกฎจรรยา รวมทั้งมีการรับสินบน ดังจะเห็นได้จากการสำรวจผู้จับผิดรถในกรุงเทพมหานครของสำนักบริการวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่ามีผู้จับผิดร้อยละ 33 เคยให้สินน้ำใจแก่ตำรวจจรรยา และอีกร้อยละ 46.14 เคยเห็นมีการให้สินน้ำใจตำรวจ และจากงานวิจัยของจอร์จันน์ ประจวบดิตรพันธ์ เรื่องการแก้ปัญหาการฝ่าฝืนกฎจรรยาของผู้จับผิดในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้จับผิดคิดว่าตำรวจไม่เห็น หรือไม่สนใจจับกุมผู้ฝ่าฝืนกฎจรรยา โดยเฉพาะเวลาเร่งด่วน ถึงร้อยละ 25.27 (ไทยรัฐ, 23 ก.พ.41: 5) ซึ่งทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจขาดความน่าเชื่อถือในสายตาของผู้จับผิดจึงขาดความรูงใจที่จะทำให้ปฏิบัติตามกฎจรรยา โดยที่ความซื่อสัตย์ จริงใจ เป็นส่วนหนึ่งของคุณสมบัติความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร

สอดคล้องกับงานวิจัยของเคลแมน และ โฮฟแลนด์ (Kelman and Hovland, 1984) ที่ได้ศึกษาจากห้องเรียนวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมสูง พบว่า ความแตกต่างของความน่าเชื่อถือนั้นประกอบด้วยความเป็นผู้มีความจริงใจและซื่อสัตย์ รวมทั้งงานวิจัยของโฮฟแลนด์ เจนิส และ เคตเวย์ (Hovland, Janis and Kelly, 1985) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการสื่อสารและการรูงใจ พบว่า องค์ประกอบหนึ่งของความน่าเชื่อถือที่สำคัญ คือ ความน่าไว้วางใจ ซึ่งเป็นความรู้ลึกของผู้รับสาร ที่มีต่อผู้ส่งสาร ได้แก่ ความจริงใจ และความซื่อสัตย์เป็นต้น

รวมทั้งอาจขึ้นกับนโยบายของรัฐบาลที่มักจะเน้นความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ในส่วนของตำรวจเองจะเน้นในเรื่องของอาชญากรรมมากกว่าการป้องกันลดอุบัติเหตุ (ธนวัฒน์ สุวรรณจรัส, 2539: 85)

ในส่วนของเจ้าหน้าที่ราชการอื่น ๆ เช่น เจ้าหน้าที่กรมการขนส่งทางบกนั้น ก็ไม่ได้มีหน้าที่โดยตรงในการ โน้มน้ำใจให้ผู้จับผิดปฏิบัติตามกฎ เนื่องจากมีหน้าที่เพียงอำนวยความสะดวก

แก่ผู้มาติดต่อราชการในเรื่องทั่ว ๆ ไป เช่น การชำระภาษีประจำปี การตรวจสอบสภาพรถยนต์ เป็นต้น

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศไนย สุนทรวิภาค (2532) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองไทย กับกรมการท่องเที่ยวเมืองไทยของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ณ เมืองพัทลุง พบว่า สื่อบุคคลอันประกอบไปด้วยญาติพี่น้อง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งของการมาท่องเที่ยวเมืองไทยของนักท่องเที่ยวต่างชาติ และยังพบอีกว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยหรือเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องจัดอยู่ในลำดับความสำคัญที่ 7

สมมติฐานที่ 4 ความรู้เกี่ยวกับกฎจราจรมีความสัมพันธ์กับความตระหนักในการปฏิบัติตามกฎจราจร

ผลการวิจัย พบว่า ความรู้เกี่ยวกับกฎจราจรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความตระหนักในการปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าความสัมพันธ์ .1713 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน กล่าวคือ ถ้าผู้ขับขี่รถยนต์มีความรู้เกี่ยวกับการจราจรมากจะมีความตระหนักในการปฏิบัติตามกฎจราจร และทำนองเดียวกันถ้าผู้ขับขี่รถยนต์มีความรู้เกี่ยวกับกฎจราจรน้อยจะมีความตระหนักเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎจราจรน้อยด้วยเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเบรคเลอร์ (Breckler, 1986) ที่ว่า ความตระหนักเกิดจากทัศนคติที่มีต่อสิ่งเร้า และองค์ประกอบสำคัญที่ก่อให้เกิดความตระหนักคือ ความรู้ ความเข้าใจ อารมณ์ ความรู้สึก และพฤติกรรม เมื่อบุคคลได้สิ่งเร้าคือ ข่าวสารและความรู้ โดยผ่านสื่อต่าง ๆ แล้ว จะเกิดอารมณ์ความรู้สึกและความตระหนักในสิ่งเหล่านั้น และสอดคล้องกับทฤษฎีการสื่อสารที่กล่าวถึงผลกระทบของสารที่มีต่อผู้รับสารเชิงความรู้นั้นเกิดจากสาเหตุหลายประการ ประการหนึ่งคือ การกำหนดวาระสาร (Agenda Setting) กล่าวคือเป็นความรู้ที่สื่อกระจายให้ประชาชนได้ตระหนักในประเด็นหนึ่ง ๆ ที่ถือกำหนดขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของจินดนา เลิศทวีสินธุ์ (2528) ที่ศึกษาความรู้ความตระหนักและการปฏิบัติของตำรวจจราจร เพื่อป้องกันอันตรายจากมลพิษทางอากาศ และเสียงในกรุงเทพมหานคร พบว่า ความรู้ และความตระหนักของตำรวจจราจรเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศ และเสียงมีความสัมพันธ์กันเชิงบวก

สุวาริธ วงศ์วัฒนา (2535) ศึกษาพฤติกรรม การเปิดรับข่าวสารความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชนชาวแพ จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์เชิงบวก ความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ถดาวัดธ์ พอใจ (2536) ศึกษาการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตอำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชน

สมมติฐานที่ 5 ความรู้เกี่ยวกับการจราจรมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามกฎจราจร

ผลการวิจัยพบว่า ความรู้เกี่ยวกับการจราจรไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามกฎจราจร ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้ แม้ว่าผู้ขับขี่รถยนต์ส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 44.5 จะมีความรู้ อยู่ในระดับปานกลางก็ตาม แต่ก็มีปัจจัยอื่น ๆ เข้ามามีผลทำให้ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามกฎจราจร ซึ่งอาจเป็นเพราะพวกเขาอาศัยช่องโหว่ของกฎหมาย รู้กฎจราจรบ้างไม่รู้บ้าง หรือแกล้งไม่รู้ โดยพยายามรักษาผลประโยชน์ของตัวเองไว้หรืออย่างเหนียวแน่นจากอิทธิพลของวัฒนธรรมแบบตัวใครตัวมัน (ฮาภา จุฑมนต์, 2534: อ้างในบุญเกิด นาม่อง, 2539) สอดคล้องกับ

ศ.นพ.วิชา นาควิระ (2539) ที่กล่าวว่า “เมื่อคนอยู่ในสภาพรถติดคนย่อมเกิดความไม่พอใจ เพราะความต้องการของคน (Need) ถูกจำกัดลง ทำให้พื้นฐานทางอารมณ์เต็มไปด้วยความโกรธ ซึ่งหากสะสมมาก ๆ จะก่อให้เกิดความก้าวร้าว และคนที่มีความพื้นฐานอยู่บนความก้าวร้าวมักจะเป็นคนใจร้อน เห็นแก่ตัว เอาแต่ใจ พร้อมทั้งจะกระทำทุกอย่างเพื่อตนเองมากขึ้น”

รวมทั้ง ผลการวิจัยของจอร์จันน์ ประยูรฉัตรพันธุ์ (2540) เรื่องการแก้ปัญหาการฝ่าฝืนกฎจราจรของผู้ขับขี่ในกรุงเทพมหานคร ที่พบว่า ผู้ขับขี่ร้อยละ 52.17 เห็นผู้กระทำผิดแล้วไม่ได้รับโทษจึงเถียงแบบ (โทสรู, 23 ก.พ.41:5) ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ TRADE ที่เสนอว่า พฤติกรรมทางสังคมของมนุษย์ส่วนใหญ่ นั้น เกิดขึ้นเพราะอิทธิพลของการเถียงแบบ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่มีอยู่ในทุกตัวคน และ EFFIL FREEMAN ก็มีความเห็นว่าคนเราจะเถียงแบบการกระทำต่าง ๆ ต่อเมื่อการกระทำนั้นมีความหมายสำหรับเรา และสอดคล้องกับความปรารถนาของเราด้วย (เค โสวานานท์, 2519)

รวมทั้ง ทพบว่าผู้จับขี้รื้อขยะ 17.13 คิดว่าทำผิดแล้วถูกจับก็ท้อมีทางทูเถาไทยได้ สอดคล้องกับความเห็นของอำกา จุลมนต์ (2534) ที่ว่า คนไทยคิดนิสัยเข้าขุนมุนนายมือกิติกรรมีทรคพวกคอยช่วยเหลือเมื่อกระทำผิด

ผู้จับขี้รื้อขยะ 5.43 ทำผิดเพราะเห็นว่ามีโทษต่ำ เช่น การขีตบจับขี้นั้น ปรากฏว่าในทางปฏิบัติหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องไม่มีความพร้อมที่จะปฏิบัติ ผู้ทำความคิดถูกยึดใบจับขี้ สามารถจะแอบไปทำใบจับขี้ใหม่ได้ โดยที่ทางการไม่สามารถตรวจสอบได้ หรือแม้กระทั่งผู้กระทำความผิดถูกพิจารณาโทษในชั้นศาลถูกทพิทพทททให้เทกถอนใบจับขี้ ก็ยังสามารถกลับมาจับขี้ได้โดยเจ้าหน้าที่ไม่สามารถตรวจสอบได้ รวมทั้งการลงโทษผู้จับขี้โดยตั้งให้ไปอบรมการจับขี้ใหม่ในทางปฏิบัติก็ไม่มีการทำกัน

สก๊อคค (Scott, 1983; อ้างถึงใน ธนวัฒน์ สุวรรณจรัส, 2539: 35) ได้ศึกษาพฤติกรรมสำรวจกับประชาชนแล้วได้ให้ข้อสังเกตว่า “ในประเทศที่กำลังพัฒนา รวมถึงประเทศไทย ถึงการต่อรองเรื่องผลประโยชน์มักไม่ได้กระทำในระดับนิตินบัญญัติ ส่วนมากกระทำในระดับบังคับใช้กฎหมาย โดยที่ในบางสถานการณ์ ปึงเจกบุคคลมีการเรียนรู้โดยบังเอิญ หรือโดยที่ผู้เรียนไม่ได้ตั้งใจจะเรียน และผู้สอนไม่ได้ตั้งใจจะสอน แต่บังเอิญพฤติกรรมที่เกิดขึ้นปรากฏพร้อมกับรางวัลและการลงโทษ ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับสิ่งแวดล้อมจึงเกิดขึ้น

ดังนั้นจึงไม่จำเป็นเสมอไปว่าความรู้ที่มีอยู่จะก่อให้เกิดการปฏิบัติตามมา ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี KAP (Knowledge - Attitude - Practice) ของโรเจอร์ (Rogers, 1978) ที่ได้อธิบายไว้ว่า “ในกรณีทั่วไปนั้นเมื่อบุคคลมีความรู้ มีทัศนคติอย่างไร ก็จะแสดงพฤติกรรมไปตามนั้น แต่จะไม่เกิดทุกกรณีไป คือ ถ้าเกิดความไม่สอดคล้องสัมพันธ์กันของความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมนั้น เรียกว่า ช่องว่างของความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม หรือ KAP-GAP”

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของดองฤดี ปุณณกันต์ (2533) ซึ่งศึกษาเรื่องการเปิดรับการสื่อสารกับการพัฒนาความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของประชาชนตามโครงการขยายฐานประชาธิปไตยสู่ปวงชน ในจังหวัดอุดรธา ทพบว่า ความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการไปหรือไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

บุษบา ภูตฤต (2535) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ ความรู้ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าไม้ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้ จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าไม้ของประชาชน ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าไม้

ศศิวิมล ปากศรี (2538) ที่ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัดของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัด ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัด

พรทิพย์ บุญนิพันธ์ (2539) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 17 พฤศจิกายน 2539 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า ความรู้ในเรื่องการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สส. ของนักศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สส.

ศุณี นัชวินิจ (2539) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเปิดรับข่าวสารการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกับความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอันเกี่ยวข้องกับธุรกิจแพท่องเที่ยว พบว่า ความรู้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอันเกี่ยวข้องกับธุรกิจแพท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอันเกี่ยวข้องกับธุรกิจแพท่องเที่ยว

พีรพันธ์ บูรณโสภณ (2538) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการใช้ผลิตภัณฑ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการใช้ผลิตภัณฑ์เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชน ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการใช้ผลิตภัณฑ์เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

กนกวรรณ มณฑิราษ (2539) ที่ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารสิ่งแวดล้อมด้านป่าไม้ กับความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าไม้ของเยาวชนไทยในจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ความรู้ในเรื่องการอนุรักษ์ป่าไม้ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าไม้

สมมติฐานข้อที่ 6 ความระหนักในการปฏิบัติตามกฎจราจรมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามกฎจราจร

ผลการวิจัยพบว่า ความระหนักในการปฏิบัติตามกฎจราจรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าความสัมพันธ์ .2752 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำ จากกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 61.5 มีความระหนักอยู่ในระดับปานกลาง และร้อยละ 38 อยู่ในระดับสูง มีเพียงร้อยละ 0.5 เท่านั้นที่อยู่ในระดับต่ำ จึงคิดเป็นผู้ขับขีรถยนต์ถึงร้อยละ 99.5 ที่มีความระหนักอยู่ในระดับปานกลางและสูง (จากตารางที่ 20) โดยจะมีผู้ขับขีรถยนต์ถึงร้อยละ 75.5 ที่มีการปฏิบัติตามกฎจราจรอยู่ในระดับสูง และสูงมาก (จากตารางที่ 22) ซึ่งทำให้ระดับการปฏิบัติตามกฎจราจรสูงตามไปด้วย

นอกจากนั้น จากแบบสอบถามที่มีคำถามปลายเปิดให้กลุ่มตัวอย่างแนะนำวิธีการที่ทำให้เกิดการปฏิบัติตามกฎจราจร พบว่า มีส่วนหนึ่งแนะนำให้สร้างจิตสำนึกให้เกิดความระหนักในการปฏิบัติตามกฎจราจรด้วย

แสดงว่าการที่จะทำให้ผู้ขับขีรถยนต์มีการปฏิบัติตามกฎจราจรนั้น จำเป็นต้องให้ผู้ขับขีรถยนต์เกิดความระหนักถึงปัญหาการจราจร และผลกระทบร้ายแรงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยการให้ข่าวสารผ่านสื่อต่าง ๆ อันจะทำให้เกิดความร่วมมือมีพฤติกรรมในทางที่ดีเกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของเบรคเคอร์ (Breckler, 1986 อ้างในวรธนา เจียรตนศิริกุล, 2531: 11) ที่กล่าวว่า “เมื่อบุคคลได้รับสิ่งเร้า คือ ข่าวสาร ความรู้ โดยผ่านสื่อต่าง ๆ แล้วจะเกิดอารมณ์ ความรู้สึก และความระหนัก โดยองค์ประกอบด้านอารมณ์ ความรู้สึก จะทำหน้าที่ในการประเมินคุณค่าในการยอมรับหรือไม่ยอมรับ” และตามทฤษฎีและแนวความคิดของโรเจอร์ส (Rogers, 1978) ที่ว่า “การสื่อสารย่อมก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ทักษะคิด และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับสาร” และสอดคล้องกับงานวิจัยของกนกวรรณ มณฑิราช (2539) เรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารถึงแวดล้อมด้านป่าไม้กับความรู้ ความระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าไม้ของเยาวชนไทยในจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ความระหนักในการอนุรักษ์ป่าไม้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าไม้

ถาวรดี หอใจ (2536) ศึกษา การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ความระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตอำเภอพิบูล จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ความระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชน

สมมติฐานที่ 7 การเปิดรับข่าวสารมีประสิทธิภาพในการอธิบายการปฏิบัติตามกฎ จรรยาไ้ได้มากที่สุด

ผลการวิจัยพบว่า ความตระหนักมีประสิทธิภาพในการอธิบายการปฏิบัติตามกฎจรรยา
ไ้ได้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.43 (จากตารางที่ 33) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 7 แสดงว่า ผู้จับข้รตชนค้ที่
มีความตระหนักมากจะมีการปฏิบัติตามกฎจรรยาจรมาก ส่วนผู้ที่มีความตระหนักน้อย จะมีการปฏิบัติ
ตามกฎจรรยาจน้อยด้วย ซึ่งความตระหนักนั้นมิแนวโน้มน้ที่จะมีประสิทธิภาพมากที่สุด ในการอธิบาย
การปฏิบัติตามกฎจรรยาจอยู่แ้แล้ว โดยเห็นได้จากการที่กลุ่มค้วอย่างถึงร้อยละ 99.5 มีความตระหนัก
อยู่ในระดับปานกลางและสูง แ้มีเพียงร้อยละ 0.5 เท่านั้นที่มีความตระหนักอยู่ในระดับค้
(จากตารางที่ 20) และรวมทั้งความตระหนักมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติตามกฎจรรยา
จด้วย โดยมีค่าสหสัมพันธ์ 0.2752 (จากตารางที่ 32)

ส่วนค้วแปรอีกค้วหนึ่งที่มีประสิทธิภาพในการอธิบายการปฏิบัติตามกฎจรรยาจคือ
ความรู้ แ้เป็นเชิงลบ คิดเป็นร้อยละ 1.04 กล่าวคือ ถ้าผู้จับข้รตชนค้มีความรู้มากจะมีการปฏิบัติตาม
กฎจรรยาจน้อย ถ้ามีความรู้่น้อยจะมีการปฏิบัติตามกฎจรรยาจมาก ซึ่งความรู้ก็มีแนวโน้มน้ที่จะอธิบาย
การปฏิบัติตามกฎจรรยาจในเชิงลบ เห็นได้จากการที่มีค่าสหสัมพันธ์ค้ คือ -0.543 (จากตารางที่ 32)

ซึ่งค้วแปรทั้ง 2 ค้วแปรร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการปฏิบัติตามกฎจรรยาจไ้
ร้อยละ 8.47 โดยที่ค้วแปรความตระหนักเพียงค่าเดียวสามารถอธิบายการปฏิบัติตามกฎจรรยาจไ้
เกือบทั้งหมด เมื่อเพิ่มค้วแปรความรู้อีกค้วก็จะทำให้อธิบายไ้มากขึ้นอีกร้อยละ 1.04

ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้จับข้รตชนค้ส่วนใหญ่ เปิดรับข่าวสารการจรรยาจในระดับค้มาก
ทั้งจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคล ทำให้ผู้จับข้รตชนค้ไม่ค้ยไ้รับข่าวสารเกี่ยวกับการจรรยาจ
เท่าที่ควร ดังนั้นการเปิดรับข่าวสารจึงไม่ใช่วิธีที่ให้อธิบายการปฏิบัติตามกฎจรรยาจของผู้จับข้
รตชนค้ จากผลการวิจัยจะเห็นว่า การเปิดรับข่าวสารโดยรวมไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตาม
กฎจรรยาจ แสดงว่าการที่ผู้จับข้รตชนค้เปิดรับข่าวสารเพียงอย่างค้ย ไม่สามารถทำให้เกิดการ
ปฏิบัติตามกฎจรรยาจไ้ในทันที แ้ค้ยต้องทำให้ผู้จับข้รตชนค้เกิดความตระหนักถึงปัญหาการจรรยา
จที่เกิดขึ้นค้ย ผู้จับข้รตชนค้จึงจะปฏิบัติตามกฎจรรยาจ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้ขับขี่รถชนคันมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจราจรจากสื่อต่าง ๆ อยู่ในระดับต่ำมากซึ่งสาเหตุ ก็เป็นเพราะว่ามีการนำเสนอรายการเกี่ยวกับการจราจรน้อยมาก ดังนั้นจึงควรมีการเสนอข่าวสารเกี่ยวกับการจราจรให้มากขึ้น และต่อเนื่องในทุก ๆ สื่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อวิทยุ ซึ่งเป็นสื่อที่มีการเปิดรับมากที่สุด

2. จากผลการวิจัยพบว่า

- ในส่วนของความรู้ที่ผู้ขับขี่รถชนคันมากกว่าร้อยละ 50 ไม่มีความรู้เกี่ยวกับความเร็วที่กำหนดในการขับรถในถนนนอกเขตเทศบาล และไม่มีความรู้เกี่ยวกับระยะห่างในการจอดรถจากป้ายรถเมล์ สื่อต่าง ๆ จึงควรเสนอความรู้ในด้านนี้ให้มากขึ้น

- ในส่วนของความตระหนักนั้น ผู้ขับขี่รถชนคันมีความตระหนักในเรื่องเหล่านี้ต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับความตระหนักในเรื่องอื่น ๆ คือ ในเรื่องของการหยุดให้คนข้ามถนนบนทางม้าลาย, ในการขับรถฝ่าไฟเหลือง การขับรถเร็วในคอนดัก และการขับรถบนไหล่ทางเมื่อรถติด ซึ่งจากผลการวิจัยนั้น ความตระหนักมีอิทธิพลมากที่สุดต่อการปฏิบัติตามกฎจราจร

- ในส่วนของการปฏิบัติตามกฎจราจรนั้น ผู้ขับขี่รถชนคันฝ่าฝืนกฎจราจรมากในเรื่องการขับรถเร็วเกินกำหนด การขับรถเปลี่ยนช่องทางโดยไม่ให้สัญญาณใดๆ การงอใจขับรถผ่านสัญญาณไฟที่กำลังเปลี่ยนเป็นสีแดง

ดังนั้นการเสนอข่าวสารจึงควรเน้นให้มีความตระหนัก และการปฏิบัติตามกฎจราจรในแง่ดังกล่าวข้างต้น โดยใช้เนื้อหาเร้าความกลัว เน้นถึงอันตรายที่เกิดขึ้นต่อชีวิต และทรัพย์สินทั้งของผู้ขับขี่รถชนคันและผู้ที่เกี่ยวข้อง

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า การเปิดรับสื่อมวลชน โดยเฉพาะจากเจ้าหน้าที่ราชการอยู่ในระดับต่ำมาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจราจร เช่น กรมตำรวจ กรมการขนส่งทางบก คณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ ควรเห็นความสำคัญของเจ้าหน้าที่ราชการซึ่งนอกเหนือจากการปฏิบัติงานตามหน้าที่แล้ว ยังควรส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ความรู้ ความตระหนักและการรณรงค์ให้ปฏิบัติตามกฎจราจร ผ่านเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ผู้ขับขี่รถชนคัน โดยที่มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ในเรื่องเหล่านี้โดยเฉพาะ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นที่อาจมีผลต่อความรู้ ความตระหนัก และการปฏิบัติตามกฎจราจร เช่นทัศนคติของผู้ขับขี่ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสื่อสาร
2. ควรมีการศึกษาในรายละเอียดของความตระหนัก ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลมากที่สุดในการปฏิบัติตามกฎจราจรของผู้ขับขี่รถยนต์ เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงให้ผู้ขับขี่มีพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อไป
3. ควรมีการศึกษาเฉพาะกรณีของสื่อใดสื่อหนึ่ง โดยเฉพาะโทรทัศน์ที่ผลจากการวิจัยพบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจราจรจากโทรทัศน์มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามกฎจราจร เพื่อนำมาวิเคราะห์ประสิทธิผลของสื่อในแง่ต่าง ๆ เช่น จำนวนรายการเกี่ยวกับการจราจร เนื้อหา ช่วงเวลา ที่นำเสนอเหมาะสมหรือไม่อย่างไร รวมทั้งสื่ออื่น ๆ เช่น สื่อเฉพาะกิจ โครงการรณรงค์ต่าง ๆ เป็นต้น ที่อาจมีผลต่อความรู้ ความตระหนัก และการปฏิบัติตามกฎจราจร
4. ควรมีการศึกษาถึงรูปแบบและเนื้อหาสารที่เหมาะสมกับลักษณะประชากรของผู้ขับขี่รถยนต์ส่วนใหญ่ที่ผลจากการวิจัยพบว่า เป็นชายโตด อายุ 21-30 ปี ซึ่งเป็นวัยทำงานและวัยเรียน มีรายได้ระหว่าง 10,001-17,000 บาท เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการสื่อสารสูงสุด
5. ควรมีการศึกษาถึงผู้ขับขี่รถยนต์ประเภทอื่น ๆ ด้วย เช่น รถแท็กซี่, รถบรรทุก, รถโดยสาร, รถรับจ้าง, รถจักรยานยนต์ ซึ่งในปัจจุบันนี้มียานพาหนะประเภทต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก และมีแนวโน้มจะเพิ่มปริมาณมากขึ้นเรื่อย ๆ
6. ควรมีวิธีการศึกษานอกเหนือจากการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ อาจใช้วิธีสังเกตหรือวิธีอื่น ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องตามความเป็นจริงในเรื่องของพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย